

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
AVRUPA BİRLİĞİ TEMSİLCİLİĞİ – BRÜKSEL

TÜRKİYE – AB İLİŞKİLERİNDE BRÜKSEL GÜNDEMİ
Brüksel, TS/BXL/09-20

5 – 19 Ocak

- Başbakan Recep Tayip **Erdoğan** Brüksel'e yaptığı ziyaret çerçevesinde Avrupa Politika Merkezi (EPC) tarafından düzenlenen toplantıda bir konuşma yaptı. Başbakan konuşmasının büyük bir bölümünde İsrail ve Hamas'a arasında yaşanan soruna değindikten sonra Türkiye'nin AB üyeliği süreciyle ilgili olarak şu noktaları belirtti:

- 2009 yılı Türkiye'nin AB sürecinde önemli adımların atılacağı bir yıl olacak.
- Ulusal Program'ın kabulü ve yürürlüğe konulması AB sürecinin birinci öncelikli olduğunun bir göstergesidir.
- Türkiye için AB üyeliğine alternatif başka bir şey bulunmamaktadır.
- Son bir yıl içinde TBMM otuzdan fazla yasayı karara bağlamıştır.
- TCK'nın 301. maddesiyle ilgili değişiklik yapılırken AB ülkelerindeki uygulamaların bir "ortalaması" alınmıştır.
- Halen Türk Ticaret Kanunu ve sendikalar kanunu da dahil olmak üzere otuza yakın yasa TBMM'de görüşülmektedir.
- Güneydoğu Anadolu Eylem Planı ve Doğu Anadolu Eylem Planı yürürlüğe konulmuştur.
- 1 Ocak 2009'da yayına başlayan ve 24 saat yayın yapan TRT-6 kanalı önemli bir gelişmedir.
- Türkiye'nin üyeliğiyle ilgili olarak AB'den gelen olumsuz sesler Türk halkının bakış açısını etkilemektedir. Sürece olan halk desteği %70'lerden %50'ler seviyesine düşmüştür.
- Her AB Dönem Başkanlığı'nda yalnızca iki başlığın müzakerelere açılması artık rutin bir hale gelmiştir. Türkiye'nin üstüne düşen görevi yerine getirdiği ve ikiden fazla başlıkta müzakerelere başlamaya hazır olduğu dönemlerde dahi yalnızca iki başlığın açılması bir türlü anlaşılammaktadır.
- Enerji sorunuyla ilgili olarak AB kesin tavrını ortaya koymalıdır.
- Nabucco projesinde AB'nin siyasi sebeplerle bölgedeki her ülkeden gaz almayı kabul etmemekte, bu nedenle de proje ilerleyememektedir.
- AB'ye uyumda ve reformların halk tarafından benimsenmesi için kapsamlı çalışmalar sürdürülmektedir.
- Bakanlar Kurulu toplantılarının gündem maddelerinden en az bir tanesi AB'ye uyum sürecinde alınan mesafeye ilişkindir.
- Türkiye AB'ye yük olmaya değil, AB'nin

TÜSİAD BUSINESS EUROPE ÜYESİDİR - AVRUPA ÖZEL SEKTÖR KONFEDERASYONU

MERKEZ : 46 Meşrutiyet Caddesi Tepebaşı 34420 İstanbul Türkiye Tel : 90 212 249 11 02 Faks : 90 212 249 09 13
ANKARA : 39/4 İnan Caddesi Gaziosmanpaşa 06700 Ankara Türkiye Tel : 90 312 468 10 11 Faks : 90 312 428 86 76
AVRUPA BİRLİĞİ : 13 Avenue des Gaulois 1040 Brüksel Belçika Tel : 32 2 736 40 47 Faks : 32 2 736 39 93
ALMANYA : 28 Märkisches Ufer 10179 Berlin Almanya Tel : 49 30 28 87 86 300 Faks : 49 30 28 87 86 399
FRANSA : 33 Rue de Galilée 75116 Paris Fransa Tel : 33 1 44 43 55 35 Faks : 33 1 44 43 55 46
A B D : 1250, 24th Street N.W. Suite#300 Washington DC 20037 USA Tel : 1 202 776 7770 Faks : 1 202 776 7771
ÇİN: Lufthansa Center, EUCCC/S-123, 50 Liangmaqiao Rd, Chaoyang-Beijing 100016 T: 861064622066 F: 861064622067

HAZIRLAYANLAR : Dilek İftar Ateş – Suna Orçun bxloffice@tusiad.org

www.tusiad.org

yükünü hafifletmeye gelmektedir.

Toplantının soru-cevap bölümünde kendisine yöneltilen yeni çalışma yasasının ne gibi sosyal sonuçları olacağına ilişkin soruyu Başbakan Erdoğan, söz konusu yasa taslağının Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmeleri dikkate alınarak hazırlandığını ve bur süreçte Türkiye'deki sendikalarla da görüşüldüğünü söyleyerek cevapladı.

CHP'nin AB Temsilcisi Kader Sevinç partisinin AB üyeliğine olan desteğini açıkladı ve "Bilgi Toplumu ve Medya" başlığı müzakereleri başlamışken Türkiye'de Avrupa standartlarında medya özgürlüğü konusunda Başbakan'ın tutumunu sordu. Başbakan basın özgürlüğünden yana olduğunu fakat basının yanlış haber yapma hakkı olmadığını söyledi.

ABD'deki yeni yönetimle Türkiye arasındaki ilişkilerin nasıl olacağına ilişkin bir soruyu ise daha önceki dönemlerde olduğu gibi iki ülke arasındaki ilişkilerin stratejik işbirliği çerçevesinde devam edeceği şeklinde cevapladı.

Başbakan, Türkiye'nin İran ile ilişkileri konusundaki soruyu iki ülke arasında 10 milyar USD'lik ticaret hacmi olduğu ve Türkiye'nin İran'dan doğal gaz aldığını hatırlatarak, konunun bir de bu açıdan değerlendirilmesi gerektiği yönünde cevaplandırdı.

19 – 26 Ocak

- Başbakan Recep Tayip **Erdoğan** 19 Ocak tarihinde Brüksel'de bazı temaslarda bulundu. Başbakan Erdoğan AB Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso'nun daveti üzerine geldiği Brüksel'de Avrupa Politika Merkezi (EPC) ve Avrupa'nın Dostları (Friends of Europe) isimli iki ayrı düşünce kuruluşunda sivil toplum temsilcileri, AB çevrelerinden bürokratlar, gazeteciler, iş dünyasından ve düşünce kuruluşlarından temsilciler ile biraraya geldi. AB Ortak Dış Politika ve Güvenlik Yüksek Temsilcisi Javier Solana ile yaptığı görüşmenin ardından Başbakan Erdoğan AB Komisyonu Başkanı Barroso, genişlemeden

sorumlu AB Komisyonu üyesi Olli Rehn ve Avrupa Parlamentosu (AP) Başkanı Hans-Gert Pöttering ve AP'deki tüm siyasi grup temsilcilerinin katılımıyla oluşan AP Başkanlık Divanı ile de birer görüşme gerçekleştirdi.

Başbakan Erdoğan ve Barroso yaptıkları görüşme sonrasında ortak bir basın toplantısı düzenledi. Erdoğan Barroso ile görüşmelerinde Türkiye'nin başlattığı reform sürecini kararlılıkla devam ettirdiğini, AB ile işbirliğinin nasıl geliştirileceği ve müzakere sürecine nasıl ivme kazandırılacağını ele aldıklarını bildirdi. Erdoğan Türkiye'nin hedefinin AB'ye tam üyelik olduğunu belirtti.

Barroso ise Türkiye'nin çağdaşlaşma yönündeki çalışmalarının önemini vurgularken, TRT'nin çok dilli yayına geçişi ve Egemen Bağış'ın Başmüzakereci olarak atanmasından duydukları memnuniyeti ifade etti. Başbakan Erdoğan ile görüşmelerinde Kıbrıs konusunun gündeme geldiğini bildiren Barroso, çözüm sürecinin AB ve Türkiye açısından önemli olduğunun altını çizdi. Enerji dosyasını da ele aldıklarını, Rusya ve Ukrayna arasındaki anlaşmazlıktan kaynaklanan sorunları değerlendirdiklerini söyledi. Müzakere süreciyle ilgili olarak Türkiye'nin önündeki bazı tıkanmaların önünün açılması için çaba harcayacakları mesajını veren Barroso, AB kamuoyunun Türkiye'nin üyeliği konusunda ikna edilmesi gerektiğini vurguladı.

Başbakan Erdoğan'ın Brüksel temasları Avrupa basınında da geniş yer buldu. Başbakan'ın enerji başlığının müzakerelere açılmasında olası bir vetoyla karşılaşılması durumundan Nabucco Boru Hattı Projesi'nde Türkiye'nin konumunun yeniden değerlendirilebileceği yönündeki açıklamaları Avrupa basınında tartışılan konular arasında ilk sırada yer aldı.

Erdoğan'a, Brüksel ziyaretinde Dışişleri Bakanı Ali Babacan, Devlet Bakanı, Başmüzakereci Egemen Bağış ve Devlet Bakanı Mustafa Said Yazıcıoğlu eşlik etti. [Internet bağlantısı için](#)

- Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış 19-21 Ocak tarihlerinde Brüksel'de bir dizi temaslarda bulundu. AB Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso'nun davetlisi olarak Brüksel'e gelen Başbakan Erdoğan'a 19 Ocak'ta gerçekleştirdiği görüşmelerde eşlik eden Bağış, AB Komisyonu Genişleme Genel Müdürü Michael Leigh, Genişleme Genel Müdürlüğü Türkiye Masası yetkilileri, vergi ve Gümrük Birliği'nden sorumlu AB Komiseri Laszlo Kovacs, genişlemeden sorumlu Komiser Olli Rehn, enerjiden sorumlu Komiser Andris Piebalgs, istihdam ve sosyal politikadan sorumlu Komiseri Vladimir Spidla ve Belçika Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Karel De Gucht görüşmelerde bulundu.

26 Ocak – 2 Şubat

- Geçtiğimiz hafta Brüksel'deki çeşitli AB kurum ve düşünce kuruluşlarında Türkiye ile ilgili çok sayıda toplantı gerçekleşti.

Türkiye Araştırma ve İş Dünyası Kuruluşları (**TUR&BO**) Avrupa Parlamentosu Liberaller Grubu'yla (AKDE) işbirliği içinde 29 Ocak tarihinde Avrupa Parlamentosu'nda (AP) "Türkiye Ar-Ge Günü" düzenledi. "Ekonomik Duraksama Döneminde Ar-Ge Teşvikleri" başlığı altında üç panel halinde gerçekleştirilen konferansa katılım geniş oldu. Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan, Devlet Bakanı Mehmet Aydın ve AB Komisyonu'nun bilim ve araştırmadan sorumlu üyesi Komiser Janez Potocnik'in konuşmacı olarak yer aldığı konferansta Ar-Ge programlarından sorumlu Türk ve AB yetkilileri bir araya geldi. Konferansta 7. Çerçeve Programı, EUREKA, Rekabetçilik ve Yenilikçilik (CIP) programlarının tartışıldı; Türkiye'nin Ar-Ge alanında kaydettiği ilerlemeler ilgililere tanıtıldı.

Komiser Potocnik yaptığı konuşmada Türkiye ve AB'nin bilimde mükemmeliyetçiliğe verdiği önemi dile getirdi ve düzenlenen etkinliğin Türkiye ve AB arasındaki ortaklığın ne derecede umut verici olduğunun bir göstergesi olduğunu belirtti. Türkiye'nin Yedinci Çerçeve Program

kapsamındaki her alana başarılı bir şekilde katılım sağladığını vurgulayan Potocnik, başarı oranının daha da yükseltilmesi gerektiğine işaret etti. Potocnik Türkiye'nin AB'nin Ar-Ge alanında önemli bir ortağı olduğunun altını çizdi.

Avrupa Politika Merkezi (EPC) adlı düşünce kuruluşunun Avrupa İstikrar Girişimi (ESI) ile ortaklaşa 27 Ocak'ta gerçekleştirdiği "Çağdaş Türkiye'nin Çabaları" başlıklı konferansta Türk politikasında son dönemde yaşanan gelişmeler konuşuldu ile din ve laikliğin nasıl birbiriyle uyum içinde olacağı tartışıldı.

Konferansta konuşmacı olarak yer alan genişlemeden sorumlu AB Komiseri Olli Rehn'in Türkiye'den sorumlu kabine üyesi Heather Grabbe, Türkiye'de devletin laiklik uygulamalarının hiçbir AB ülkesine benzemediğini iddia etti. Grabbe, kamuoyu araştırmalarında, Avrupalıların çoğunluğunun Türkiye'nin üyeliğine karşı çıkarken yarıya yakınının Türkiye'nin üyeliğini olası gördüğünü; Türkiye'de ise halkın çoğunluğunun AB üyeliğine destek verdiğini ancak, AB üyeliği olasılığını %25 olarak gördüğünü, Komisyon görevlilerinin bu durumu şaşkınlıkla karşıladığını belirtti.

AP'de "Türkiye'de Değişim Zamanı" başlığıyla Türkiye'deki Kürt kökenli vatandaşların konu alındığı bir konferans gerçekleştirildi. 5. kez düzenlenen konferansta konuşan DTP Genel Başkanı Ahmet Türk, Türkiye'nin AB üyeliğinin Kürt kökenli vatandaşların yararına olacağını ifade etti.

- Avrupa Parlamentosu'ndaki siyasi gruplardan muhafazakar kanattaki Avrupa Halkları Partisi (EPP) Haziran 2009'da Avrupa genelinde yapılacak seçimler öncesinde siyasi kampanya çalışmaları için İnternet ortamı üzerinde bir televizyon kanalını hayata geçirdi. Halihazırda yayınlarına başlamış olan televizyon kanalının AB'nin genişleme politikasıyla ilgili olarak düzenlenen bölümünde **Türkiye'nin** AB üyeliğine karşı çıkılıyor ve tam üyelik yerine Almanya Başbakanı Angela Merkel'in önerisi olan "ayrıcılık ortaklık" ileri sürülüyor. [İnternet bağlantısı için](#)

- Genişlemeden sorumlu AB Komiseri Olli Rehn'in basın sözcüsü Krisztina **Nagy**, Türkiye'yi Cenevre Konvansiyonu'nu ihlal etmekle suçladı. Rum Haber Ajansı'nın haberine göre Rehn'in sözcüsü Nagy, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AIHM) 2001 yılı kararını hatırlatıp, bu karara göre Türkiye'nin kayıp kişilerin akıbetini belirlemesi gerektiğini vurguladı ve Türk aktör Attila Olgaç'ın 1974'de Türk istila ve işgali sırasında on Kıbrıslı Rum savaş esirini öldürmesi konusuyla ilgili yaptığı itirafların Türkiye'nin Cenevre Konvansiyonu'nu ihlal ettiğini gösterdiğini söyledi. Nagy, Komisyon'un kayıp kişiler konusunun önemini bildiğini belirterek, aile ve yakınlarının bu kişilere ne olduğunu öğrenmesi gerektiğini vurguladı.

Nagy, Komisyon'un Kayıp Kişiler Komitesi'ni desteklediğini kaydederek, bu komitenin kayıp kişilerin akıbetinin belirlenmesinde önemli rolü oynadığını belirtti. [İnternet bağlantısı için](#)

2 – 9 Şubat

- Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi Dış İlişkiler çalışma grubunun 5 Şubat'ta yapılan toplantısında AB genişleme politikası konusu görüşüldü. Komisyon'un genişlemeden sorumlu üyesi Olli Rehn, konuşmacı olarak davetli olduğu toplantıda genişleme ile ilgili gündemdeki konuları değerlendirdi. Rehn, genişleme politikası Türkiye'nin AB'ye katılım süreci ile ilgili olarak şunları söyledi:

- Türkiye, AB'nin stratejik öneme sahip bir ortağıdır.
- Türkiye'nin katılım müzakereleri ölçülü fakat istikrarlı bir şekilde ilerliyor.
- Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesinde yapılan değişiklikler ve azınlık haklarındaki yeni düzenlemeler gibi ifade özgürlüğü ve insan hakları alanında kaydedilen gelişmeler umut verici.
- Vergi, sosyal politika, istihdam ve sendikal hakların AB'ye uyumuna ilişkin yapılacak yasal reformları bekliyoruz.

Toplantıda söz alan Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi AB-Türkiye Ortak İstişare Komitesi Eşbaşkanı Sandy Boyle ise konuşmasında Olli Rehn'e hitaben Türk meslektaşlarının AB'nin Türkiye'nin katılımıyla ilgili samimiyetinden kuşku duyduklarını dile getirdi ve istişare toplantılarına Komisyon'un, Genişleme Genel Müdürlüğü'nden bir katılımcı yollanmasını önerdi. Başbakan Tayyip Erdoğan'ın Brüksel ziyaretine de değinen Boyle, Erdoğan'ın Nabucco konusunu Kıbrıs ve enerji ile ilgili müzakere başlığının açılmasıyla ilişkilendirmesinin ortak çabalar açısından faydalı olmadığını vurguladı. Ayrıca Erdoğan'ın Uluslararası Çalışma Örgütü standartlarına uyum konusunda hükümet programını açık bir şekilde ortaya koymadığını belirtti ve Komisyon'un özellikle işçi hakları ve kamusal haklar konusunda Türkiye'yi teşvik etmesi gerektiğinin altını çizdi.

9 – 16 Şubat

- Avrupa Parlamentosu (AP) **Dış İlişkiler Komisyonu**'nda 11 Şubat'ta görüşülen **Türkiye Raporu**, verilen 188 değişiklik önergesinin ardından 65 evet, dört karşı ve bir çekimser oyla kabul edildi. Parlamento'nun Türkiye Raportörü Hollandalı Hıristiyan Demokrat Parlamenter Ria Oomen-Ruijten tarafından hazırlanan raporun Mart ayında AP Genel Kurulu'nda görüşülerek kabul edilmesi bekleniyor.

Müzakerelerin merkezinin Kopenhag Kriterleri olduğunu söyleyen Oomen-Ruijten, asıl hedefin müzakerelerde yeni fasıllar açmak değil, Türkiye'yi çağdaş, demokratik ve refah içinde bir topluma dönüştürmek olduğunu görüşünü vurguladı.

Kıbrıs'taki askerlerin geri çekilmesi ve Türkiye'nin limanlarını Rum gemilerine açması konularında parlamenterler arasında tartışmalar yaşandı. Ayrıca, Türkiye'nin reform sürecinin üç yıldır yavaş ilerlemesinden duyulan endişenin dile getirildiği AP Dış İlişkiler Komisyonu'nda Türk hükümeti siyasi hedefini kanıtlamak üzere reformlara ağırlık vermeye davet edildi. [İnternet bağlantısı için](#)

- Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Deniz Baykal Brüksel'e yaptığı ziyaret çerçevesinde Avrupa Politika Merkezi (EPC) tarafından düzenlenen toplantıda bir konuşma yaptı. CHP Genel Başkanı konuşmasının büyük bölümünde Türkiye'nin AB üyelik sürecine değindi ve bu bağlamda yaptığı değerlendirmede Türkiye'nin AB üyeliği sürecindeki yavaşlamaya dikkat çekerek, halk desteğinin azaldığına ve AB karıştırlarının güçlendiğine işaret etti.

CHP Genel Başkanı konuşmasında son 6-7 yılda demokratik ve anayasal değişikliklere rağmen bir paradoks yaşandığını, halkın daha özgür, daha güvende ve daha Avrupalı olmadığını, çünkü Türk halkının, Avrupa değerlerinde büyük bir düşüş yaşandığı yönünde manipüle edildiğini söyledi. Ayrıca, Genel Başkan Baykal, CHP'nin 1963 yılından itibaren AB üyeliğini desteklediğini, AB ile bütünleşmenin sadece AB ile ticari ve ekonomik olarak değil, kültürel tercihler ve insan hakları gibi Avrupalı yaşam değerlerini de içine alan bir şekilde olması gerektiğini belirtti.

16 – 23 Şubat

- Avrupa Topluluğu **Adalet Divanı**'nın (ATAD) 19 Şubat'ta "**Soysal Davası**" olarak bilinen davaya ilişkin yaptığı açıklamada, AB'ye üye ülkelerin Türk vatandaşlarına uyguladığı bazı seyahat vizelerinin AB ve Türkiye arasında imzalanan anlaşmalara aykırı olduğu belirtildi.

Türkiye'de yaşamakta ve bir Alman firmasında çalışmakta olan Mehmet Soysal, Cengiz Salkım ve İbrahim Savatlı adlı üç tir şoförü, Almanya'ya giriş çıkış için sürekli vize almak zorundayken, 2000 yılından itibaren vize taleplerinin reddedilmesi üzerine Berlin İdare Mahkemesi'nde dava açtılar. Davanın geri çevrilmesi üzerine, konu Berlin Eyalet Mahkemesi'nde temyize taşındı. Bunun üzerine davanın AB – Türkiye Ortaklık Hukuku çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğine dayanarak, konu görüş almak üzere ATAD'a götürüldü.

ATAD davayı Eylül 2008'de incelemeye başladıktan sonra davalı olarak Alman Dışişleri Bakanlığı ve Alman Çalışma Kurumu, AB Komisyonu, Danimarka, Slovenya ve Yunanistan müdahil oldular. ATAD'da incelenen temel soru, üye ülkelerin davacılarla çalışmalarını önlemek için vize koyma hakkı olup olmadığı'nı anlamaya dönük idi.

Türkiye ile AB arasında imzalanan Katma Protokol'ün 41/1. maddesine dayanan ATAD, Katma Protokol'ün yürürlüğe girdiği 1 Ocak 1973 itibariyle vize uygulaması bulunmayan ülkelerin, bu tarihten sonra vize uygulamasına geçmelerini hukuka aykırı ilan etmiştir. Bundan sonraki aşamalarda, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için hukuksal olarak tescil edilen bu hakkın uygulamaya geçmesi için üye devletlere ve Türkiye-AB Ortaklık Konseyi'ne yönelik olarak siyasal ve hukuksal yöntemlerin devreye girmesi gerekmektedir.

23 Şubat – 2 Mart

- **TÜSİAD Yönetim Kurulu**, 25-26 Şubat tarihlerinde AB Dönem Başkanı Çek Cumhuriyeti'nin başkenti **Prag**'a bir ziyaret düzenleyerek, hükümet ve özel sektör temsilcileri ile Türkiye'nin AB'ye uyum sürecini değerlendirdi.

Yönetim Kurulu Başkanı Arzuhan Doğan Yalçındağ'ın yanısıra, TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Yurtdışı İletişim Komisyonu Başkanı Ümit Boyner, TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve AB Uyum Komisyonu Başkanı Volkan Vural, TÜSİAD Uluslararası Koordinatörü Bahadır Kaleağası ve TÜSİAD Dış Politika Danışmanı Soli Özel'den oluşan heyet, Çek Cumhuriyeti Sanayi ve Ticaret Bakanı Martin Riman, TÜSİAD'ın muadil kuruluşu Çek Cumhuriyeti Sanayicileri Federasyonu (SPCR), Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği ve Çek Cumhuriyeti AB'den Sorumlu Başbakan Yardımcısı Alexander Vondra ile görüşmeler gerçekleştirdi.

Görüşmelerin sonuçları kısaca şunlardır:

- AB Dönem Başkanı Çek Cumhuriyeti Türkiye'nin AB üyeliğine desteğini yinelerken, bu yönde daha etkin çalışmaya kararlı olduğunu vurguladı.
- Önümüzdeki aylarda Sosyal Politikalar ve Vergi alanlarında iki müzakere başlığının açılması için çalışmalar sürmekte.
- TUSIAD, verdiği mesajlarda özetle AB Dönem Başkanlığı'nın mevcut ekonomik kriz ve Kıbrıs konusunun olumsuz etkilerini dikkate alarak, Türkiye konusunda daha esnek, yapıcı ve ilerleme odaklı bir yaklaşım sergilemesi gerektiğini ve enerji başlığının da bir an önce açılması ve Nabucco projesi için daha kapsamlı bir mali destek öngörülmesi gerektiğini vurguladı.

2 – 9 Mart

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler ile AB Komisyonu'nun Genişlemeden sorumlu üyesi Olli Rehn, Avrupa Politika Merkezi (EPC) tarafından 4 Mart'ta Brüksel'de düzenlenen "Avrupa'nın Enerji Merkezi Türkiye" konulu konferansa konuşmacı olarak katıldılar.

Bakan Hilmi Güler, doğal gaz kaynakları güvenliği ve gaz ithalatının çeşitlendirilmesi politikalarının önemini vurguladı ve bu bağlamda Nabucco projesine değinerek, Türkiye'nin bu konuda zaman kaybetmek istemediğini söyledi. Türkiye'nin enerji haritası hakkında bilgiler veren Güler, Anadolu'daki güneş ve rüzgar enerjisi potansiyeline dikkat çekti ve bu alana yoğunlaşacak dış yatırımcıların Türkiye'ye her zaman davetli olduklarını vurguladı.

Olli Rehn ise enerji konusunun Türkiye ve AB ilişkilerinde bir sorun olmaktan çıkıp, güçlü bir kazanç haline gelmesi için çok geçerli nedenler olduğunu belirtti. Rehn, Türkiye'nin AB'ye enerji kaynakları güvenliği ve çeşitliliği konularında yardımı dokunacağını, AB'nin de Türkiye'ye işleyen ve güvenilir bir iç enerji pazarı olma yolunda katkıda bulunacağını altını çizdi. Katılım müzakereleri kapsamında enerji konulu başlığın

açılmıyor oluşunun işbirliğine engel olmadığını sözlerine ekleyen Rehn, tam tersine gelişen işbirliğinin müzakereleri hızlandıracığı görüşünü ilettili. [İnternet bağlantısı için](#)

9 – 16 Mart

- Avrupa Parlamentosu, Türkiye, Hırvatistan ve Makedonya'nın 2008 yılı raporlarını 12 Mart'ta kabul etti. Hollandalı parlamenter Ria Oomen-Ruijten tarafından hazırlanan **Türkiye raporunda** şu noktalar öne çıkıyor:

- Türkiye'nin AB ile müzakereler çerçevesinde yürüttüğü reform süreci, son üç yılda sürekli olarak yavaşlamıştır. Türk hükümeti, siyasi kararlılığının ispatı için reformlara tekrar ağırlık vermelidir.
- İfade ve basın özgürlüklerinin hala tam olarak koruma altına alınmamış olması endişe vericidir. TCK'nın 301. maddesinde Nisan 2008'de yapılan değişiklik, şiddet içermeyen görüşlerin hala dava edilebiliyor oluşundan dolayı tatmin edici değildir.
- Türkiye toplumu ve siyasi partileri arasındaki kutuplaşma 2008 yılında derinleşerek devam etmiştir. Anayasa reformuna ilişkin girişimlerin, başörtüsü sorunuyla ilgili tartışmalarla sonuçlanması ve toplumsal kutuplaşmanın ilerlemesine yol açmış olması üzücüdür.
- Mecliste yer alan iki siyasi partinin kapatılmasına ilişkin çağrılar, siyasi partiler yasasının yenilenmesi için önemli bir sebeptir.
- AB müktesebatına uyuma ilişkin Ulusal Program'ın parlamentodan geçmiş olması ile meclis bünyesinde bir Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu'nun kurulmuş olması sevindiricidir.
- Kıbrıs sorununun BM Güvenlik Konseyi kararları doğrultusunda kapsamlı tasfiyesi gereklidir.
- Türk hükümeti Kürt sorununun kalıcı çözümü için çaba göstermeye devam etmelidir. Bu bağlamda 1 Ocak 2009'da yayın yapmaya başlayan TRT 6 umut vericidir.
- Enerji ile ilgili müzakere başlığının açılmasını Ekim 2007'den beri destekleyen Avrupa

Parlamentosu milletvekilleri, Avrupa Konseyi'nin bu konuda anlaşmaya varamamasından rahatsızlık duymaktadır. G. Kıbrıs açıklarında ulaşılması umulan gaz ve petrol kaynakları ile ilgili projeye Türkiye'nin de destek vermesi bekleniyor.

- Türkiye'nin Orta Doğu ve Kafkaslarda gösterdiği arabuluculuk çabaları sevindiricidir.
- AB Konseyi, Türkiye'yi Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası planlama ve karar mekanizmalarına dahil etmelidir.

[Internet bağlantısı için](#)

16 – 23 Mart

- AB Parlamentosu; 18 Mart Çarşamba günü, Avrupa Liberal ve Demokratlar Birliği (ALDE), KAGİDER ve TUSİAD işbirliği ile gerçekleşen “**Türkiye ve AB’de Toplumsal Cinsiyet Eşitliği**” konulu seminere ev sahipliğinde bulundu. Açılış konuşmalarını ALDE Başkan Yardımcısı ve AP milletvekili Karin Riis Jørgensen, AP Başkan Yardımcısı ve ALDE üyesi Diana Wallis, AB Komisyonu'nun Genişlemeden Sorumlu Üyesi Olli Rehn ve KAGİDER Yönetim Kurulu Başkanı Gülseren Onanç yaptılar.

Açılış konuşmasında toplumsal cinsiyet eşitliğinin önemi vurgulandı ve AB genişlemesi bağlamında kadın haklarının ana faktör olduğunun altı çizildi. Bu bağlamda, Türkiye'nin AB'ye giriş sürecine kadınlarında katılımının gerektiği belirtirken, kadın bir eş - baş müzakereci seçilmesi talebi dile getirildi.

Açılış konuşmalarının ardından gerçekleşen ve TUSİAD Uluslararası Koordinatörü Dr. Bahadır Kaleağası'nın moderatörlüğünü üstlendiği panelde ise, Gülseren Onanç (KAGİDER Yönetim Kurulu Başkanı) , Dr. Selma Acuner (Avrupa Kadın Lobisi Yönetim Kurulu Üyesi - Ankara Üniversitesi Kadın Çalışmaları Bölümü Öğretim Üyesi), Riccardo Serri (Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü), Karin Riis Jørgensen (AP Milletvekili ve ALDE Başkan Yardımcısı), Diana Wallis (AP Başkan Yardımcısı ve ALDE üyesi), Münevver Helun Fırat

(AKP)ve Kader Sevinç (CHP AB Temsilcisi) tartışmacı olarak yer aldılar.

Panelde genişleme sürecinin her zaman aday ülkelerin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik politikalarını olumlu yönde etkilediğini ve Türkiye'nin son on yılda çok yol kat ettiği ifade edildi. [Internet bağlantısı için](#)

- TUSİAD AB Temsilciliği (Brüksel) 20 Mart günü, Avrupa **öğrenci dernekleri** çatı kuruluşu **AEGEE**'nin 2009 kongresi sonrası "çevre ile uyumlu kalkınma" konulu proje yarışması vesilesiyle düzenlenen ödül töreni ve kokteyle ev sahipliği yaptı. Proje yarışmasının törenine ve kokteyle Türkiye dahil tüm Avrupa ülkelerinden yaklaşık 75 gençlik lideri katıldı. Her dönem yönetim kurulunda Türk gençlerinin seçilme başarısı gösterdiği AEGEE, AB kurumları nezdinde Türkiye'nin AB üyeliğine destek veren etkili bir lobi olarak yer alıyor. [Internet bağlantısı için](#)

- **UBCCE (Karadeniz ve Hazar Özel Sektör Konfederasyonu)** liderlerinden oluşan grup 18 Mart'ta Dr. Athanase Lavidas başkanlığında Brüksel'de AB Komisyonu, AB Parlamentosu, Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi ve **BUSINESSEUROPE (Avrupa Özel Sektör Konfederasyonu)** yetkilileri ile “Karadeniz ve Hazar” strateji dokümanını tanıtmak üzere görüşmeler yaptı. TUSİAD AB Temsilciliği (Brüksel) ise UBCCE başkanlarını öğlen yemeğinde ağırladı. [Internet bağlantısı için](#)

- 16-20 Mart tarihleri arasında TUSİAD AB Temsilciliği (Brüksel) tarafından düzenlenen program dahilinde İstanbul **St. Benoît Lisesi** AB Gençlik Kulübü öğrencileri, AB Komisyonu, AB Parlamentosu, AB ve NATO nezdindeki Türkiye Temsilcilikleri ve Avusturya'nın AB Daimi Temsilciliği'ni ziyaret etti.

23 – 30 Mart

- Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, çeşitli temaslarda bulunmak üzere 26 Mart'ta Brüksel'e gelerek, Cumhurbaşkanlığı tarafından Belçika'ya yapılan ilk

ziyareti gerçekleştirdi. Belçika ile ikili ilişkileri görüşmek üzere Belçika Dış İşleri Bakanı Karel De Gucht ve Kral 2. Albert ile ayrı ayrı buluşan Cumhurbaşkanı Gül, daha sonra AB yetkilileri ile toplantılarda bulundu.

AB Komisyonu Başkanı José Manuel Barroso ve AB Komisyonu Başkan Yardımcısı ve İşletme ve Sanayiden Sorumlu Komiser Günter Verheugen ile görüşmelerinin ardından Cumhurbaşkanı Gül, Avrupa İş Zirvesi onur konuğu olarak zirveye katıldı. [Internet bağlantısı için](#)

30 Mart – 6 Nisan

- 61. Türkiye - AB **Karma Parlamento Komisyonu** (KPK) toplantısı, 31 Mart - 2 Nisan tarihleri arasında Brüksel'de gerçekleşti. Eşbaşkanlığı AB Parlamentosu üyesi Joost Lagendijk ve TBMM milletvekili Yaşar Yakış tarafından yürütülen komisyonun bu toplantısına AB Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, AB Komisyonu'nun genişlemeden sorumlu üyesi Olli Rehn ve Çek Dönem Başkanlığı'nı temsilen Çek Cumhuriyeti AB Daimi Temsilcisi Milena Vicenova katıldılar.

Toplantı gündeminde Türkiye ile AB arası ilişkiler ve Türkiye'nin katılım müzakerelerinin yanı sıra mevcut ekonomik ve mali kriz, Türkiye'nin Orta Doğu'da oynadığı rol, enerji güvenliği ve iklim değişikliği konuları da tartışıldı.

Komisyon, AB Komisyonu'nun değerlendirmesine göre açılma kriterleri yerine getirilmiş olan müzakere başlıklarının açılması konusunda ilerleme kaydetmesi için AB Konseyi'ne çağrıda bulundu. Komisyon ayrıca, yeni müzakere başlıklarının açılmasının, Türkiye'nin Avrupa standartlarına yaklaşmak konusundaki kararlılığını güçlendirmesi umudunu bildirdi.

Bu toplantı aynı zamanda, önümüzdeki Avrupa Parlamentosu seçimlerinde adaylığını koymayacağını açıklayan Joost Lagendijk'in görev aldığı son toplantı oldu.

- Danimarka Başbakanı Anders Fogh Rasmussen'in 4 Nisan'da **NATO** Genel Sekreteri görevine seçilmesi sürecinde Türkiye'nin çekinceleri sonucunda ulaşılan uzlaşma kapsamında Türkiye'nin AB ile müzakere süreci açısından da olumlu gelişmeler bekleniyor.

6 Nisan – 14 Nisan

- Türkiye'nin AB yasalarına uyum çerçevesinde **vergileendirme** ile ilgili müzakere başlığının açılış kriterleri olarak belirlenmiş olan, **alkollü içeceklerin** vergilendirilmesi ile ilgili düzenleme 14 Nisan'da Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Bakanlar Kurulu'nun bu yeni düzenlemesiyle alkollü içkilerdeki özel tüketim vergisi rejimi değişti. Alkollü içkilerde nispi vergiler sıfırlandı, maktu vergiler de yeniden düzenlendi. Buna göre, viskideki asgari maktu özel tüketim vergisi, içerdiği alkolün her bir litresi için 70,92 liradan 60 liraya düşürüldü. Cin ve votkada da 41,42 lira olan asgari maktu vergi 40 liraya indi. Küsuratların da atıldığı yeni düzenlemede, rakının daha önce 35,84 lira olan maktu özel tüketim vergisi 36 liraya yükseltildi.

Taze üzüm şarabı ve üzüm şirasından alınan maktu ÖTV ile nispi vergi oranlarında değişiklik yapılmazken, köpüklü şaraplarda nispi vergi sıfırlandı, maktu ÖTV ise 11,21 liradan 11,25 liraya çıkarıldı. Alkollü içkilerdeki vergi değişikliği, AB'ye uyum çerçevesinde gerçekleştirildi.

AB Komisyonu, alkol ve tütünlu ürünlere uygulanan vergiler konusunda AB mevzuatının tam olarak uygulanmasını istiyor. Alkolde verginin alkol derecesine göre belirlenmesini isteyen Komisyon, Türkiye'nin rakıya ayrıcalık tanımına karşı çıkıyor. Ancak Türkiye, Yunan ve Rum Uzo'suna sağlanan ayrıcalığın 'milli içki' olması nedeniyle rakıya da sağlanmasını istiyor.

Avrupa Birliği, Türkiye'nin yerli tütün üreticisine verdiği desteği de sorun ediyor. Türkiye'nin Tütün Fonu'nu kapatmasını talep eden AB Komisyonu,

bu konularda adım atılmaması halinde 'vergileendirme' başlığını da açmayacağını Ankara'ya iletmişti. [Internet bağlantısı için](#)

14 – 20 Nisan

- Prag, 21 Nisan'da bakanlar seviyesinde düzenlenen **AB - Türkiye troyka** toplantısına ev sahipliği yapacak. Toplantıya AB Genel İşler ve Dış İlişkiler Konseyi Başkanı Karel Schwarzenberg, AB Komisyonu'nun genişlemeden sorumlu üyesi Olli Rehn ve bir sonraki AB dönem başkanı İsveç'in Dışişleri Bakanı Carl Bildt katılacak. Dışişleri Bakanı Ali Babacan'ın başkanlık edeceği Türkiye delegasyonunda Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış da hazır bulunacak.

Toplantıda AB-Türkiye ilişkileri, Türkiye'nin AB üyeliği sürecindeki gelişmeleri, enerji güvenliği ve Orta Doğu, Güney Kafkaslar, Hindistan ve Pakistan gibi diğer bölgesel ve uluslararası konular konuşulacak. [Internet bağlantısı için](#)

20 – 27 Nisan

- Türkiye - AB **Karma İstişare Komitesi** 26. toplantısı bugün **İstanbul**'da başlıyor. Toplantıda, Türkiye-AB Karma İstişare Komitesi Eş- Başkanı ve TISK Yönetim Kurulu Başkanı Tuğrul Kudatgobilik ve Türkiye - AB KİK Eş-Başkanı Sandy Boyle'un yanı sıra, Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, TBMM AB Uyum Komisyonu Üyesi ve Siirt Milletvekili Afif Demirkıran, ABGS Genel Sekreteri Büyükelçi Oğuz Demiralp, AB Dönem Başkanı Çek Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu František Štěpánek ve Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü Türkiye Masası Şefi Jean-Christophe Filori de birer konuşma yapacaklar.

İki gün sürecek toplantıda, "Türkiye ve AB Arasında Araştırma - Geliştirme Konusunda İşbirliği", "Türkiye-AB İlişkileri Bağlamında Enerji Arz Politikaları" ve "AB'nin Üçüncü Ülkelerle Yaptığı Serbest Ticaret Anlaşmalarının Türkiye -

AB Ekonomik İlişkilerine Etkisi" konuları ele alınacak. Ayrıca, 28 Nisan 2009 Salı günü saat 14.30'da sivil toplum ve medya temsilcilerinin katılımıyla "Türkiye-AB İletişimi" konulu bir seminer düzenlenecek. [Internet bağlantısı için](#)

20 Nisan – 4 Mayıs

- Avrupa Parlamentosu Kadın Hakları ve Cinsiyet Eşitliği Komitesi ile AP Milletvekili Emine Bozkurt (Avrupa Sosyalist Partisi, Hollanda) tarafından 30 Nisan'da düzenlenen "Türkiye'de Kadının Sosyal, Ekonomik ve Siyasi Hayattaki Rolü" başlıklı oturuma Devlet Bakanı Nimet Çubukçu, BM Kadına Karşı Şiddet Özel Raportörü Prof. Yakın Ertürk, AB Komisyonu'nun Genişleme Genel Müdürlüğü Türkiye Masası üyesi Christos Makridis, Boğaziçi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesi Prof. Yeşim Arat ve KAMER Başkanı Nebahat Akkoç konuşmacı olarak katıldılar.

Toplantıda Türkiye'de kadın hakları alanında son yıllarda ilerleme kaydedilmesine rağmen daha yapılması gereken çok şey olduğu, anayasal ve kanuni ilerlemelerin ancak toplumun tutumu değiştiği zaman gerçekleşebileceği vurgulandı.

Kadına yönelik şiddet, kadın ticareti, eğitim olanaklarının geliştirilmesi, sığınma evleri, kültürel ve sosyal değişim temalarının tartışıldığı toplantıda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu'nun kuruluşundan duyulan memnuniyet dile getirilirken, bu alanda beklenen pozitif ayrımcılık ilkesinin benimsenmemiş olması da eleştirildi. [Internet bağlantısı için](#)

4 – 11 Mayıs

- **Avrupa Müzeler Forumu**, İstanbul Modern Sanat Müzesi'ni "Yenilikçi olma başarısından dolayı" özel ödüle layık gördü. Bu yıl Türkiye'de ilk kez Bursa'da düzenlenen 32. Avrupa Müze Forumu (EMF) kapsamında yapılan değerlendirmede, **İstanbul Modern Sanat Müzesi**, "Müzeciliği kavrayışındaki uzmanlık, kullandığı yenilikçi bakış açısı ve ziyaretçilerine verdiği önem

nedeniyle” özel ödül kazandı. Bu özel ödülle birlikte, İstanbul Modern’in ileri müzecilik uygulamaları nedeniyle Avrupa’nın çağdaş müzeciliğinde öncü kurumların arasında yer aldığı vurgulandı.

İstanbul Modern’e bu özel ödülün, koleksiyonunda Türk sanatıyla uluslararası çağdaş sanat arasında oluşturduğu denge ve çocuklar ile gençlere sağlanan eğitim, ziyaretçilerine sunduğu mükemmel olanaklarla müze gezme alışkanlığı olmayan bir ülkede çok iyi bir örnek oluşturması nedeniyle ve benzeri olmayan bir kurum olarak ülkesinde modern sanatın öncüsü olduğu için verildiği belirtildi. EMF (Avrupa Müzeler Forumu) Başkanı Stephen Harrison, İstanbul Modern’in kazandığı bu ödülle, “Avrupa’nın çağdaş müzecilikte en seçkin kurumları arasına girdiğini” söyledi .

- Kültür Bilincini Geliştirme Vakfı tarafından geliştirilen “**Kültür Karıncaları**” eğitim modeli, “Eğitim ve Bilinçlendirme” kategorisinde **Europa Nostra – Avrupa Kültürel Miras Ödülü**’nü aldı.

İlköğretim çağı çocuklarına özel eğitimden geçmiş kültür gönüllüsü gençler aracılığıyla Türkiye’nin kültürel değerlerini tanıtmak, kültürel mirasa duyarlılığı artırmak ve onlarda kent kültürü bilincinin geliştirmek amaçlı projeye bugüne kadar İstanbul, Bursa, Kocaeli ve Antalya’da, 2500 ilköğretim öğrencisi ve 600 kültür gönüllüsü katıldı.

[Internet bağlantısı için](#)

11 – 18 Mayıs

- **Almanya**, Türk kamyon şoförleri, montaj işçileri ve ticari amaçlı olarak Almanya’ya gelmek isteyen bilim insanı, sporcu ve sanatçıların vizeden muaf tutulacaklarını duyurdu.

Almanya Federal İçişleri Bakanlığı Yabancılar Hukuku Ofisi’nden aldığımız bilgiye göre, Almanya’ya yapacakları seyahatlerde en fazla iki ay süre ile **vize muafiyetinden** yararlanabilecek gruplar şunlardır:

- Türkiye’de yerleşik bir firma tarafından Almanya’ya yolcu ve mal taşımak üzere görevlendirilen araç şoförleri,
- Türkiye’de yerleşik bir firma tarafından, teslim edilmiş makine ve tesislerin montaj, bakım ve onarımı gibi görevlerle Almanya’ya seyahat edenler,
- Dikkate değer bilimsel veya sanatsal değere sahip sunum veya gösteri icra etme amacıyla Almanya’ya seyahat eden Türk bilim insanları ve sanatçılar,
- Ticari amaçlı sportif aktivitelere katılım amacıyla Almanya’ya seyahat eden Türk sporcuları.

Tır şoförü Mehmet Soysal’ın AB ülkelerine vizesiz girme hakkına ilişkin ATAD nezdinde kazandığı dava, Almanya tarafından böyle bir kararın verilmesinde etkili oldu. Almanya bu kararı Federal İçişleri Bakanlığı tarafından, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Eyalet İçişleri Bakanlıkları’na gönderdiği genelgeye bildirdi. Brüksel’e de kopyası gönderilen 6 Mayıs 2009 tarihli bu genelgelere uyulması zorunlu. Buna göre, diğer AB ülkelerinin hükümetleriyle fikir alışverişinde bulunarak alınan bu karara, ATAD’ın 19 Şubat 2009 tarihinde kamu oyunda Soysal davası olarak bilinen dava sonucu açıkladığı “Katma Protokol’ün yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Mart 1973 tarihinde Türk vatandaşlarına vize uygulamayan ülkelerin, o tarihten sonra Türk vatandaşlarına vize uygulaması getiremeyeceği” kararına bağlı kalarak özellikle 1973’de dönemin AET üyesi olan altı ülkenin (Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda, Lüksemburg, İtalya) de uyması bekleniyor.

Federal İçişleri Bakanlığı, bahsedilen gruplara yönelik vize muafiyetinin pratik olarak uygulanabilmesi için çalışmalarını sürdürüyor. Ancak bu konuda resmi bir açıklama yapılınca dek var olan vize ve sınır rejimi uygulamasına devam ediliyor.

18 – 25 Mayıs

- **47. AB-Türkiye Ortaklık Konseyi** toplantısı 19 Mayıs’ta Brüksel’de gerçekleştirildi. Toplantının

başkanlığını Dışişleri Bakanı ve Türkiye delegasyonu başkanı Ahmet Davutoğlu yaptı. Çek Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Jan Kohout'un Avrupa Birliği Delegasyonunu troyka biçiminde yönettiği toplantıda, genişlemeden sorumlu Komiser Olli Rehn AB Komisyonu'nu temsil etti.

AB-Türkiye ilişkilerini gözden geçirmek üzere uygun bir fırsat yaratan Ortaklık Konseyi toplantısında AB yetkilileri Türkiye'nin üyelik hazırlıklarında gelişme kaydettiğini bildirdi. Şu aşamada toplam 35 müzakere başlığından 10 başlık açıldı ve biri geçici olarak kapatıldı. AB, Türkiye'yi açılması beklenen başlıkları uygun bir şekilde ele almaya davet etti ve bu anlamda Türkiye'nin hazırlık çalışmalarına başlamasını memnuniyetle karşıladığını bildirdi.

Türkiye tarafından 31 Aralık 2008 tarihinde Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin **Ulusal Program**'ın kabul edilmesini olumlu karşıladığını belirten AB, söz konusu ulusal programın uygulanmasını ve Türkiye'deki reform sürecini yakından takip etmeye devam edeceğini bildirdi.

AB ayrıca, devam etmekte olan adli reform, yolsuzluğa karşı mücadele, vatandaş haklarının etkili bir biçimde korunması, işkenceye ve kötü muameleye karşı sıfır tolerans politikasının uygulanması, tüm dini gruplar için hukuksal ve pratikte din ve ifade özgürlüğünün sağlanması, mülkiyet haklarına saygı, azınlıkların korunması ve kültürel hakların, kadın haklarının, çocuk haklarının ve sendika haklarının ve askerinin sivil otoriteler tarafından kontrol edilmesi hususlarının güçlendirilmesi ve bunlara saygı gösterilmesi gibi pek çok alanda reformlara ve yoğun çaba gösterilmesine ihtiyaç olduğunu vurguladı.

Ortaklık Konseyi son olarak ikili ilişkilerin durumunu değerlendirdi ve Avrupa Birliği Müktesebatı ve Gümrük Birliği çerçevesinde daha fazla çalışma kaydedebilmek için öncelikleri değerlendirdi. [İnternet bağlantısı için](#)

25 Mayıs – 2 Haziran

- AB ile üyelik müzakere sürecinde AB Konseyi tarafından gelenek haline getirilen, her dönem başkanlığında iki müzakere başlığının açılması uygulamasının, Çek Dönem Başkanlığı sırasında sürdürülemeyeceğine kesin gözüyle bakılıyor.

Çek Başkanlığının sona ereceği Haziran sonundan önce Türkiye ile AB arasında düzenlenecek hükümetler arası konferansta iki başlığın daha müzakere açılması gerekiyordu. AB Komisyonu'nun genişlemeden sorumlu Genel Müdürü ve Başmüzakereci Michael Leigh'in, Mart ayında Ankara'da Haziran sonunda müzakere açılacak başlıkları konusunu görüştüğü, bu çerçevede "Sosyal Politika ve İstihdam" ve "Vergilendirme" fasıllarının ele alındığı belirtilmişti. Ancak, sendikal haklarla ilgili yasa tasarısının TBMM'den geçmemesi üzerine "Sosyal Politika ve İstihdam" başlığının henüz beklemede olduğu kaydediliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

2 – 8 Haziran

- **Almanya**, taşımacılık, sanat, bilim ve spor alanlarında hizmet veren Türk vatandaşlarının Türkiye'deki ikametlerini korumak ve iki ayı geçmemek şartı ile Almanya'ya vizeden muaf olarak girmelerini mümkün kılan uygulamayı 5 Haziran 2009 itibariyle başlattı.

Alman Büyükelçiliği'nden yapılan açıklamaya göre **vize muafiyetinin şartları** şunlardır:

- Türkiye'de faaliyet gösteren bir işveren adına geçici bir süre ile hizmet vermek amacıyla sınırötesi kişi ve yük taşımacılığında şoför olarak görev yapanlar veya Türkiye'den teslimatı yapılmış sistem ve makinelerin montajını, bakımını ve tamir işlerini yapanlar.
- Kazanç getirici bir hizmet sunmak üzere-sanatsal açıdan özel değeri olan bir sunum veya gösteri yapacak uluslararası düzeyde

- kabul gören ve tanınan bir sanatçılar.
- Bilimsel açıdan özel değeri olan bir sunum yapacak olanlar.
  - Sportif amaçlı gösteri yapacak sporcular.

Vize muafiyetinin özellikle hizmet vermek amacı ile seyahat eden kişileri kapsadığını Almanya'ya hizmet almak için seyahat edecek Türk vatandaşlarının bu uygulamadan yararlanamayacağı belirtiliyor.

Bu uygulamadan yararlanmak isteyen kişilerin seyahat tarihinden en az 10 gün önce Almanya'nın Türkiye'deki dış temsilciliklerinden „Vize Muafiyet Belgesi“ temin etmeleri gerekiyor.

Bildiride ayrıca, vize muafiyetinden yararlanmak isteyen kişinin buna ilişkin somut belgeleri hem giriş yaparken, hem de Almanya'dan çıkış yaparken yanında bulundurması gerektiğine dikkat çekildi. [İnternet bağlantısı için](#)

- **AB Genel Sekreterliği** (ABGS) teşkilat yapısında değişiklik öngören **tasarı**, TBMM Başkanlığına sunuldu. Tasarı, Türkiye'nin AB üyeliğine hazırlanmasına yönelik yapılacak çalışmaların yönlendirilmesi, izlenmesi ve koordinasyonu ile üyelik sonrası çalışmaların koordinasyonunu yürütmek üzere, Başbakanlığa bağlı AB Genel Sekreterliği'nin teşkilatının görev ve yetkilerini düzenliyor.

On altı yeni hizmet biriminden oluşacak ABGS, görev alanına giren konularla ilgili çalışmalarda bulunmak üzere bakanlık, kurum ve kuruluş, sivil toplum kuruluşları ve ilgili uzmanların katılımı ile geçici ve sürekli kurullar oluşturabilecek.

Kurulacak İç Koordinasyon ve Uyum Komitesi, AB müktesebatına uyum çalışmalarının ve tam üyelik müzakerelerinin yürütülmesi ile müzakerelerin ve uygulamanın koordinasyonu amacıyla çalışacak. Komiteye Genel Sekreter başkanlık edecek.

Genel Sekretere "büyükelçi" unvanı verilecek. Büyükelçilik unvanı, Genel Sekreterlik görevi süresince devam edecek. Genel Sekreterlik,

büyükelçilikler nezdinde yurt dışı teşkilatı kurabilecek.

ABGS'ye ait kadrolar iptal edilerek, yerine altısı yurt dışında görevlendirilmek üzere toplam üç yüz otuz yedi kadro ihdas edilecek. [İnternet bağlantısı için](#)

- Avrupa Birliği, küresel kriz ortamında, orijinallerine oranla daha ucuz olan **eşdeğer ilaç** kullanımını artırmak için teşvik edici çeşitli politikalar geliştirirken, Türkiye'ye de öneride bulundu.

Avrupa Eşdeğer İlaç Birliği'nin (EGA) Barcelona'daki yıllık toplantısında konuşan Genel Direktör Greg Perry, Türkiye'de ruhsatlandırma sürelerinin uzun olduğunu belirterek, kriz nedeniyle eşdeğer ilaçlara yöneliş olduğunu, fakat Türkiye'de eşdeğer ilaçların payının yüzde 50 dolayında kaldığını söyledi.

EGA'nın toplantısına katılan İlaç Endüstrisi İşverenleri Sendikası Genel Sekreteri Turgut Tokgöz ise tüm dünya ülkelerinin şu anki ekonomik konjonktürde pek çok tasarruf önlemi aldığını, bunun başında da eşdeğerdeki pazar paylarını artırmaya çalıştıklarını söyledi.

Eşdeğer ilacın kullanımına yönelik teşvik konusunda Sağlık Bakanlığı'nın da çalışmaları olacağını dile getiren Tokgöz, son beş yılda orijinal yerine eşdeğer ilaç kullanımıyla sağlanan tasarrufun 3,8 milyar TL'ye ulaştığını belirtti. Tokgöz 2008 yılında Türkiye'de sağlanan tasarrufun da 885 milyon TL olduğunu ifade etti. [İnternet bağlantısı için](#)

8 – 15 Haziran

- **Avrupa Yatırım Bankası** (AYB), mevcut ekonomik kriz nedeniyle artan kredi taleplerine cevaben 2009 yılı için AB üye ülkeleri ve aday ülkelere sağlayacağı toplam **kredi** miktarını 70 milyar €'ya yükseltmeyi planlıyor.

AYB bu doğrultuda Türkiye'deki küçük işletmeleri ve araştırma faaliyetlerini toplam 900 milyon €

düzeyinde rekor bir tutar ile destekleme kararı aldı. T.C. Hazine Müsteşarlığı ve ortak bankalar ile 8

Haziran'da imzalanan 885 milyon € değerinde üç kredi anlaşması, Avrupa Yatırım Bankası'nın Türkiye'deki kredi aktivitelerinde dönüm noktası oluşturacak nitelikte.

AYB, Türkiye'nin en iyi on beş devlet üniversitesinde yürütülen bilimsel araştırmalar öncelikli olmak üzere 2008-2010 dönemini kapsayacak şekilde kamu kesimi araştırma faaliyetlerinin desteklenmesi amacı ile Hazine ile 335 milyon €'luk kredi anlaşması imzalarken, KOBİ'lere yönelik kredi sağlamak amaçlı ise Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB), Türkiye Kalkınma Bankası (TKB) ve VakıfBank ile 400 milyon € değerindeki anlaşmaları imzaladı.

AYB'nin Türkiye'ye Marmaray, İstanbul Metro, Ankara-İstanbul arası hızlı tren projeleri gibi öncü projeler ve diğer sayısız altyapı projelerinde sağladığı toplam kredi miktarı 10,9 milyar € değerine ulaşmış durumda. AYB, ayrıca 2008 yılında Ankara ve İstanbul'da olmak üzere Türkiye'de iki bölgesel temsilcilik açmıştı. [İnternet bağlantısı için](#)

15 – 22 Haziran

- Türkiye, AB ile **müzakerelerde 'Vergilendirme'** başlığını açmaya hazırlanıyor. AB'nin 26 Haziran'da toplayacağı Hükümetlerarası Konferans'ta açılması beklenen başlıkla beraber otuz beş başlıktan on biri açılmış olacak.

'Sosyal Politika ve İstihdam' başlığı ise Türkiye'nin inisiyatifi ile açılmıyor. AB Komisyonu'nun genişlemeden sorumlu Üyesi Olli Rehn, Türkiye'nin enerji başlığını da açmaya hazır olduğu mesajını vermişti. Öte yandan Ankara, 1 Temmuz'da dönem başkanlığını Çek Cumhuriyeti'nden devir alacak olan ve Türkiye'nin AB üyeliği ile ilgili olumlu mesajlar veren İsveç'e ümitli bakıyor. 'Sosyal Politika ve İstihdam' başlığının yanı sıra "Rekabet" ve "Çevre" başlıklarının da bu dönemde açılması bekleniyor. [İnternet bağlantısı için](#)

- Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (ABGS) Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı TBMM AB Uyum ve Dışişleri Komisyonlarında görüşülerek, kabul edildi. Genel Kurul gündemine inen tasarı, gerekçesine göre AB'ye katılım sürecinde AB Genel Sekreterliği teşkilatını güçlendirip, Türkiye'nin etkinliğinin artırılmasını amaçlıyor.

Tasarı ile getirilen en önemli yeniliklerin başında ise, Genel Sekreterliğe yurtdışı teşkilatı kurabilme imkanının getirilmesi geliyor.

Buna göre AB Genel Sekreterliği, büyükelçilikler nezdinde yurtdışı teşkilatı kurup, buralara AB müşavirleri atayacak. AB müşavirliğine, halen AB Genel Sekreterliği başta olmak üzere kamuda AB İşleri Uzmanı olarak çalışanların yanısıra, en az 4 yıllık bir yükseköğretim kurumundan mezun olmak, yurtiçinde ya da yurtdışında Avrupa Birliği alanında en az 5 yıl deneyime sahip olmak şartıyla özel sektörden de atama yapılabilecek. [İnternet bağlantısı için](#)

22 – 29 Haziran

- Brüksel'de gerçekleştirilen **Crans Montana Forumu**'na onur konuğu olarak katılan **Başbakan Recep Tayyip Erdoğan**, "Türkiye'nin Avrupa Geleceği" konulu bir konuşma yaptı ve soruları yanıtladı.

Erdoğan, "imtiyazlı ortaklık" tartışmalarıyla ilgili olarak, AB müktesebatında böyle bir ortaklık şeklinin yer almadığının ve Türkiye'nin tam üyelik için çalışmalarını sürdüreceğinin üzerinde durdu. Türkiye'nin enerjiye ilişkin müzakere başlığının açılması için hazır durumda olduğunu düşündüğünü ve siyasi yaklaşımlar dışında konu ile ilgili herhangi bir engelin olmadığını belirtti.

Kıbrıs konusundaki bir soru üzerine ise Başbakan Erdoğan, G. Kıbrıs'ın AB'ye kabul edilmesini, aradan belli bir süre geçtikten sonra Almanya Başbakanı Angela Merkel'in de hata olarak kabul ettiğini ve G. Kıbrıs'ın üyeliğine güvenerek Türkiye'nin katılım sürecini devamlı olarak engellemek gayreti içinde olduğunu söyledi. Forum

vesilesiyle Brüksel'de çeşitli temaslarda bulunan Erdoğan, AB sürecinde Türkiye'nin reformları daha ileriye götürmekte kararlı olduğunu ve bu konudaki en büyük desteği halktan aldığını vurguladı. [Internet bağlantısı için](#)

- Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, Avrupa Politika Merkezi (EPC) tarafından TUSIAD işbirliği ile gerçekleştirilen bir toplantıya katıldı.

AB Genel Sekreterliği'ne daha fazla esneklik, bütçe ve personel sağlayan yeni yasanın neredeyse oy birliği ile Meclis'te kabul edilmesinin hemen ardından Brüksel'de gerçekleştirilen toplantıya katılan Bağış, uygarlıklar arası bütünleşmenin teşviki ve AB'nin doğuya yaklaşmasıyla, Türkiye'nin AB üyeliğinin AB Ortak Dış ve Güvenlik Politikası'nı güçlendireceğini vurguladı. Türkiye'nin Rusya ve Gürcistan, İsrail ve Suriye, Pakistan ve Afganistan arasındaki ikili ilişkilerdeki potansiyel gücü üzerinde de duran Bağış, Türkiye'nin özellikle yirmi milyon AB vatandaşı Müslüman için rol modeli olduğunu, demokrasi ve bireysel özgürlükler konusunda Türkiye'nin örnek teşkil ettiğini vurguladı ve Kürt azınlıklara yönelik Türkiye'de kaydedilen gelişmelerden bahsetti.

Toplantıda Bağış'a yöneltilen diğer sorular ve cevapları şunlardır:

- Türkiye'nin İsviçre'nin sahip olduğu gibi bir imtiyazlı ortaklığı kabul edip edemeyeceği sorusuna Bağış, AB müktesebatında imtiyazlı ortaklığa ilişkin hiçbir düzenleme bulunmadığını, Türkiye'nin zaten ayrıcalıklı bir konumu olduğunu ve bundan sonraki adımın sadece tam üyelik olabileceğini söyledi.
- Enerji başlığı açılmadığı takdirde Ankara'nın Nabucco boru hattı projesinden desteğini çekip çekmeyeceği sorusuna Bağış, enerji konusunda doğal bir merkez olan Türkiye için başlığın açılmamasının şaşırtıcı olacağını, ancak enerji başlığının açılmasının Nabucco projesi için bir ön koşul olmadığını söyledi.
- Bağış, Kıbrıs Cumhuriyeti'ne limanların açılıp açılmayacağı sorusuna cevabında, Türkiye'nin

konu ile ilgili adil bir çözüm istediğini, iki tarafın da sorunun çözümü için çabaladığını belirtti. Bağış ek olarak, Tayvan'ı örnek göstererek ticari ilişkilerin siyasi olarak tanınma gerektirmediğini, bu yüzden doğrudan ticaretin bir an önce başlatılması yönündeki isteğini dile getirdi.

- Müzakereler için herhangi bir zaman sınırının belirlenip belirlenmediği sorusuna politik ihtiyaç olduğu zaman olayların bir şekilde geliştiğini söyledi ve buna 18 milyon Doğu Alman'ının bir gecede nasıl AB üyesi olduğu örneğini verdi.

- 30 Haziran'da Türkiye ile AB üye ülkeleri arasında hükümetler arası düzeyde gerçekleşecek **Katılım Konferansı**'nda **Vergilendirme** başlığı müzakereye açılacak. Türkiye'yi temsilen Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış'ın katılacağı toplantıya Çek Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Jan Kohout başkanlık edecek ve Avrupa Komisyonu'nun Genişlemeden Sorumlu Üyesi Olli Rehn de katılacak. [Internet bağlantısı için](#)

29 Haziran – 6 Temmuz

- Türkiye'nin AB üyelik **müzakerelerinde Vergilendirme** başlığı 30 Haziran'da bakanlar düzeyinde yapılan yedinci Katılım Konferansı toplantısında açıldı. Toplantıda Türkiye delegasyonuna Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, AB delegasyonuna ise Çek Dışişleri Bakanı ve AB Konseyi Başkanı Jan Kohout başkanlık ettiler.

Vergilendirme başlığı kapsamında Türkiye'nin AB politikalarını uygulamaya geçiş süreci açısından çok önemli alanlar görüşmelere açılıyor.

Türkiye tarafından talep edilen geçiş süreleri konusunda AB genel müzakere duruşunu değiştirmeyerek, bu gibi sürelerin ancak istisnai ve sınırlı olarak verilebileceğini yineledi.

Uluslararası yolcu taşımacılığını katma değer vergisinden muaf tutmaya devam edecek kalıcı ayrıcalıklar AB tarafından bazı koşullar altında kabul edilebilir olduğu bildirildi.

AB tarafından vergi mükelleflerinin kayıt veya muafiyet eşiklerine ilişkin bilgi talep edilmesi halinde Türkiye daha geniş bilgi sağlamaya davet edildi.

Vergilendirme başlığı için belirlenen **kapanış kriterleri** şunlardır:

- Türkiye'nin Katılım Anlaşması Ek Protokolünü bütünüyle kabul etmesi.
- KDV ve özel tüketim vergilerini kapsayan AB müktesebatına göre KDV uygulamasında yerli ve ithal ürün ayrımı yapılmaması.
- Enerji, alkollü içecek ve tütün ürünlerini ilgilendiren özel tüketim vergilerinin AB'nin belirlediği aralığa uygun olması.
- Vergi alanındaki yasamanın sürdürülebilmesi için gerekli idari kapasitenin sağlanması.
- Konuyla ilgili tüm bilişim ve iletişim sistemlerinin geliştirilmesi. [Internet bağlantısı için](#)

- Türkiye-Bulgaristan sınır ötesi işbirliği programları ile AB tarafından desteklenen işbirliği programlarına geçtiğimiz yıl eklenen ve Karadeniz ülkeleri arasındaki işbirliğini artırmayı amaçlayan 2007-2013 **Karadeniz Havzası Sınırötesi İşbirliği** Programı'nın teklif çağrısı 30 Haziran'da gerçekleştirildi.

Programın temel amacı, Karadeniz Havzası'ndaki bölgelerin ekonomik ve sosyal kalkınmasını güçlendirmek ve bu kalkınmayı sürdürülebilir kılmak. Bu çerçevede hibe programına Karadeniz Havzasındaki ülkelere en az bir (Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Rusya ve Ukrayna) ve Bulgaristan, Yunanistan ve Romanya ülkelerinden de yine en az bir ortak ile projeler hazırlanarak 10 Ekim 2009 tarihine kadar başvuru yapılabilmektedir.

Programın üç temel hedefi, sınır bölgelerindeki ekonomik ve sosyal kalkınmayı teşvik etmek, ortak sorunlara karşı birlikte çalışmak ve toplumlararası ve bölgesel işbirliğini geliştirmek olarak belirlenmiştir.

Programa Karadeniz'e kıyısı veya yakınlığı olan toplam on ülke katılıyor. Bu ülkelerden Bulgaristan,

Romanya ve Yunanistan AB üyesi; Türkiye AB'ye aday ülke; Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Rusya ve Ukrayna ise partner ülke olarak program kapsamında yer alıyorlar. Projeye Türkiye'den başvuran kurumların en az bir AB üyesi ülke ve bir de partner ülke ile proje ortaklığı yapması gerekiyor. Sağlanan destek, projenin uzunluğu ve kapsamına göre 50 bin € ile 700 bin € arasında değişiyor. Çevre ile ilgili projelere sağlanacak destek miktarı ise 250 bin €'ya kadar ulaşabilecek.

Programa Türkiye'den sivil toplum örgütleri, üniversiteler, odalar, borsalar ve belediyeler, şu şehirlerde kurulmuş olmak kaydıyla başvuru yapabilmektedir: İstanbul, Tekirdağ, Edirne, Kırklareli, Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova, Zonguldak, Karabük, Bartın, Kastamonu, Çankırı, Sinop, Samsun, Tokat, Çorum, Amasya, Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane. [Internet bağlantısı için](#)

6 – 13 Temmuz

- "**Nabucco** Hükümetlerarası Anlaşması", Türkiye ve dört AB üye ülke (Avusturya, Bulgaristan, Macaristan, Romanya) hükümet temsilcileri arasında 13 Temmuz'da Ankara'da imzalandı.

Türkiye'nin doğu sınırından başlayıp, Avusturya'ya kadar uzanacak 3 bin 300 kilometrelik Nabucco Doğalgaz Boru Hattı Projesi'nde anlaşmayı Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Avusturya Başbakanı Werner Faymann, Bulgaristan Başbakanı Sergei Stanishev, Macaristan Başbakanı Gordon Bajnai, Romanya Başbakanı Emil Boc ve AB Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso imzaladı.

Barroso, Nabucco projesinin hayata geçirilmesi için Türkiye'yle birlikte mücadele ettiklerini belirterek, Anlaşma'nın AB ile Türkiye arasında yeni bir ilişki dönemine kapı açacağını ve bunun da ötesine geçeceğini söyledi. Enerjinin Avrupa ile Türkiye, Hazar ve Orta Asya ülkeleri arasında yeni bağlar kurabileceğini sözlerine ekleyen Barroso, Türkiye ile AB arasındaki stratejik bağların gücüne

dikkat çekerek, Nabucco'nun elle tutulur menfaatler getireceğini vurguladı. [İnternet bağlantısı için](#)

13 – 24 Temmuz

- Yeni dönemde Türkiye-AB ilişkilerini yönetecek üst düzey bürokrasi belirlendi. **Dışişleri Bakanlığı** tarafından yapılan **atamalara** göre, halen Türkiye'nin AB Nezdindeki Daimi Temsilcisi Volkan Bozkır, Bern Büyükelçiliği görevine atanan Oğuz Demiralp'in yerine Avrupa Birliği Genel Sekreteri görevine getiriliyor. Türkiye'nin Brüksel'de bulunan AB Nezdindeki Daimi Temsilciliğine atanan Selim Kunalp (halen AB'den Sorumlu Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı) ile AB'den Sorumlu Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığına atanan Selim Yenel'in (halen Viyana Büyükelçisi) gerekli işlemler tamamlandıktan sonra yeni görevlerine başlamaları bekleniyor.

Bu atamalar resmi gazetede yayınlandıktan sonra, görev değişikliklerinin yıl sonundan önce gerçekleşmesi planlanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

24 Temmuz – 31 Ağustos

- 8-12 yaş arası üç yüz çocuk, yaratıcılık ve yenilikçi potansiyellerini keşfetmek ve ifade etmek üzere İstanbul **AB Bilgi Merkezi**'nde Haziran ayından itibaren düzenlenen Lokum **Atölye Çalışmalarına** katıldılar. 2009 Avrupa Yaratıcılık ve Yenilikçilik Yılı çerçevesinde düzenlenen etkinlikler, AB Komisyonu Bilgi ve İletişim Destek Programı kapsamında, Türkiye'deki çocukların Avrupa Birliği'ne ilgilerini artırmayı hedefliyor.

Projenin bir parçası olarak katılımcı çocuklardan aralarında işbirliği yaparak yaratıcı ve yenilikçi ürünler tasarlamaları daha sonra da tasarladıkları ürünlerin sunumunu yapmaları istendi.

Lokum Atölye Çalışmaları, İstanbul Avrupa Birliği Bilgi Merkezi, tarafından 2009 Avrupa Yaratıcılık ve Yenilik Yılı kapsamında, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk

Esirgeme Kurumu ve Belediyelilerle işbirliği ile organize ediliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

31 Ağustos – 7 Eylül

- Avrupa **Parlamentosu** Dış İlişkiler Komisyonu'na katılan genişlemeden sorumlu AB Komiseri Olli **Rehn**, Ekim ayında açıklanması beklenen ilerleme raporlarıyla ilgili bilgi verdi ve milletvekillerinin sorularını yanıtladı. AB için dış politika alanında önümüzdeki beş yılın önemli olacağını ifade eden Rehn, AB'nin özgürlük, dayanışma, barış gibi ortak değerleri paylaşan bir birlik olduğunu, 500 milyonluk nüfusuyla uluslararası sorunları çözmeye belirleyici rol oynadığını vurgulayarak, genişlemenin 21. yüzyılda AB'ye önemli avantajlar sağladığına dikkat çekti.

Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecine de değinen Rehn, bu süreçte Türkiye'nin düşünce özgürlüğü, kadın hakları ve sendikal haklar gibi reformlarını gerçekleştirme gerektiğine işaret etti. Rehn, milletvekillerinden Kıbrıs müzakerelerinin istikrarlı bir şekilde yürütülmesinin de göz önünde bulundurulmasını istedi ve bu süreci başta Başkan Barroso olmak üzere tüm AB Komisyonu'nun da desteklediğini hatırlattı. Rehn milletvekillerinin sorularını cevapladı.

İspanyol milletvekili Sanchez Neyra Salafranca, Hollandalı Ria Ruijten Oomen ve Fransız Helene Flautre'nin Türkiye-Ermenistan yakınlaşmasıyla ilgili sorularını Komisyon'un Türk-Ermeni ilişkilerinin normalleştirilmesini istediği, Türkiye'nin Kafkasya'nın istikrarı konusunda önemli bir ortak olduğu şeklinde cevaplayan Rehn, Karabağ sorununun Türkiye-Ermenistan arasındaki görüşmeleri bloke ettiğini hatırlattı.

Belçikalı milletvekili Philp Claeys'in Türkiye reformları konusunda ilerlemediği, buna rağmen müzakere başlıklarının açıldığını iddia eden sorusunu Rehn, Türkiye'ye karşı üyelik kısıtlarını yerine getirme konusunda sıkı durulması, ancak AB'nin de Türkiye'ye verdiği sözleri tutarak adil ve demokratik olması gerektiği şeklinde cevaplandırdı.

Rehn, Türkiye Raporu'nda Kürt açılımıyla ilgili gelişmelere de yer verileceğini, bu konunun kültürel, ekonomik ve eğitim alanlarına da açılımlar getirdiğini belirtti. Türkiye'nin Ek Protokolü uygulamak zorunda olduğunu hatırlattı ve raporda G. Kıbrıs ile Türkiye arasındaki gelişmelere de geniş yer verileceğini bildirdi. [İnternet bağlantısı için](#)

- **Bağımsız Türkiye Komisyonu'nun (BTK) "Avrupa'da Türkiye - Kısır Döngüyü Kırma"** başlıklı ikinci raporu, Açık Toplum Vakfı ve British Council Türkiye'nin katkılarıyla yayımlandı. Finlandiya Eski Cumhurbaşkanı Martti Ahtisaari'nin başkanlığını yürüttüğü BTK, söz konusu raporda Türkiye'de kaçırılan reform fırsatları, Kıbrıs'ta çözüm arayışı, Kürt sorunu, Türkiye'nin Ermenistan açılımı, İslam ve laik Türk devleti ve ekonomik dayanıklılık konularına yer veriyor.

Rapor ayrıca 7 Eylül'de Avrupa Politika Merkezi'nin (EPC) Brüksel'de düzenlediği yüksek katılımlı oturumda ilgililere tanıtıldı. Bağımsız Türkiye Komisyonu Başkanı Ahtisaari'nin yanı sıra üyeler İtalyan Senatosu Başkan Yardımcısı ve Eski AP üyesi Emma Bonino, Hollanda Eski Dışişleri Bakanı ve AB Komisyonu Eski Üyesi Hans van den Broek, İspanya Eski Dışişleri Bakanı ve AB Komisyonu Eski Üyesi Marcelino Oreja Aguirre, Fransa Eski Başbakanı Michel Rocard ve Avusturya Eski Dışişleri Genel Sekreteri Albert Rohan konuşmacı olarak katıldılar.

Türkiye'nin AB'ye katılım süreci ve müzakerelerin gidişatının değerlendirildiği oturumda, reform adımlarının 2005 yılından bu yana yavaşlama eğiliminde olduğu belirtilirken, bunun nedeni olarak bazı AB ülkelerinin süreci tıkayıcı tutumları neden gösterildi. Türkiye'nin özellikle dış politika alanında gösterdiği olumlu gelişmelere sıkça dikkat çekildiği konuşmalarda, BTK üyeleri Türkiye'nin dış politika alanında attığı olumlu adımlara destek verdiklerini açıkça ortaya koyarken, AB'nin Türkiye'ye karşı tutarlılık göstermesi ve verdiği sözleri tutması gerektiğinin altını çizdiler.

Michel Rocard, Türkiye'nin AB'ye katılım sürecinin kesintiye uğramasının ülkeyi izolasyona sürükleyeceğini, Türkiye'nin AB standartlarına ulaşarak ekonomik olarak kalkınması sonucu AB ile arasında var olan göç gibi sorunların da kendiliğinden çözüleceğini söyledi. Müzakere sürecinin hız kesmeden devam etmesi, özellikle AB açısından da büyük önem taşıyan enerji başlığının bir an önce açılması gerektiğini vurguladı.

Emma Bonino Avrupa Parlamentosu'nun da Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecinde destekleyici ve farklı düşüncülerin, seslerin ortaya konulmasını sağlayıcı bir rol oynaması gerektiğini belirterek, Kıbrıs sorununda AB'nin de Türkiye'ye bazı sözler vermiş olduğunu hatırlattı ve bu sözlerin tutulması gerektiğinin altını çizdi.

Van den Broek ise konuşmasında, AB'nin Türkiye'ye 1999 yılında verdiği adaylık statüsü kararının yıllar süren uzun tartışmalar sonucu verildiğinin bugün sıklıkla unutulduğunu ve verilen sözlerin unutulmaması gerektiğini belirtti.

Albert Rohan ise, AB kamuoyunun Türkiye'ye bakışının kısmen duygusal, kısmen somut nedenlere dayandığını söylerken, olumsuz fikirleri değiştiren faktörlerin başında Türkiye'den gelen iyi haberlerin geldiğini sözlerine ekledi. [İnternet bağlantısı için](#)

- AB Dönem Başkanı İsveç, Türkiye ve Ermenistan'ın yaptığı ortak açıklamaya ilişkin olarak, iki ülke arasındaki ilişkilerin normalleşmesinin Güney Kafkasya ve geniş anlamıyla bölgede istikrarın sağlanmasına katkıda bulunacağını bildirdi. [İnternet bağlantısı için](#)

7 – 14 Eylül

- Türkiye'nin Avrupa **Enerji Topluluğu**'na katılımı için AB Komisyonu ve Türkiye arasındaki müzakerelere başlandı. Enerji Genel Müdürlüğü Direktör Yardımcısı Fabrizio Barboso ve Müsteşar Yardımcısı Yusuf Yazar'ın başkanlığındaki heyetler Viyana'da bir araya

gelerek, müzakerelerin ilk turunu gerçekleştirdi.

Müzakerelerin ilk turu Türkiye’de enerji sektöründe gerçekleştirilen reformlar ve Enerji Topluluğu Anlaşması’nın Türk mevzuatına uyarlanması için yapılan değişikliklere ayrıldı. Özellikle elektrik sektöründe gerçekleştirilen reformların ileri düzeyde olduğu kaydedildi.

13 Temmuz 2009’da Nabucco Projesiyle ilgili Hükümetler Arası Anlaşma’nın imzalanması sonrasında Türkiye ve Ab arasında Enerji Topluluğu Anlaşması müzakerelerinin başlamış olması AB-Türkiye arasında enerji alanında işbirliğinin geliştirilmesi bakımından önemli bir aşama olarak değerlendiriliyor.

AB Enerji Topluluğu;

- AB iç pazarına bağlı bir sınır ötesi enerji ticareti piyasasının kurulmasını;
- Enerji arzı güvenliğinin sağlanmasını;
- Bölgedeki enerji üretim yatırımlarının artmasını sağlayacak bir ortam oluşturulmasını;
- Çevre korumasıyla ilgili gelişmelerin teşvik edilmesini amaçlıyor.

Bu amaçların yerine getirilmesi için Enerji Topluluğu Anlaşması’nı oluşturan AB müktesebatının enerjiyle ilgili bölümünün üye ülke tarafından ulusal yasalara uyarlanması ve uygulamaya konulması gerekiyor. [Internet bağlantısı için](#)

- TBMM AB **Uyum Komisyonu** heyeti, Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu (KPK) Başkanvekili Karaman Milletvekili Lütfi Elvan (AKP), Bursa Milletvekili KPK Başkanvekili Onur Öymen (CHP), Antalya Milletvekili KPK Üyesi Yusuf Ziya İrbeç (AKP), Siirt Milletvekili KPK Üyesi Afif Demirkıran (AKP) ile İstanbul Milletvekili KPK Üyesi Mithat Melen (MHP), Brüksel’deki Avrupa Parlamentosu’nda (AP) temaslarda bulundular.

Görüşmelerde, seçimlerden sonra AP’de yeniden şekillenen siyasi grupların Türkiye’deki son

gelişmeler konusunda görüşleri alındı ve KPK’ya seçilecek AP üyeleri konusunda konuşuldu. Heyet, KPK çalışmalarının daha verimli geçmesi için AP’deki siyasi gruplara Türkiye’nin AB üyeliğine inanan parlamentoların gruba bilerek üye olup çalışmalarını bloke etmesinin iki taraf için de iyi olmadığı görüşünü aktardı. AP üyeleri de, yeni Parlamento yapısının Türkiye’nin üyelik sürecine geçmişe göre daha mesafeli yaklaşabileceği, AP’de daha milliyetçi bir yapı olduğu ve AP içinde kritik bir dönem olduğu mesajını verdi.

Bu kapsamda CHP Brüksel Temsilciliği’nde bir basın toplantısı düzenleyen Onur Öymen, Türkiye-AB ilişkileri, yargı bağımsızlığı, basın özgürlüğü, Kürt açılımı, Ermenistan protokolü, Kıbrıs sorunu gibi konulardaki CHP görüşlerini basına ilettiler. [Internet bağlantısı için](#)

- Türkiye ile Fransa arasındaki ilişkileri güçlendirmek amaçlı bağımsız ve objektif bir düşünce platformu oluşturmak üzere, Fransa’da Paris Boğaziçi Enstitüsü adlı bir düşünce kuruluşu tesis edildi. Enstitü’nün resmi açılışı 8 Eylül 2009 tarihinde Paris’te düzenlenen basın toplantısı ile gerçekleştirildi. Enstitü Başkanı Dr. Haluk Tükel’in yönettiği açılış oturumunda, Enstitü Bilim Kurulu üyeleri Prof. Gilles Veinstein, Pekin Baran, Ümit Boyner ve Henri de Castries konuşmacı olarak yer aldılar.

Avrupa’nın ve dünyanın mevcut konjonktürü üzerine Türk ve Fransız kamuoyları arasında müşterek bir düşünce zemini yaratmayı amaçlayan Paris Boğaziçi Enstitüsü, Türkiye’nin özellikle Avrupa Birliği ve Fransa ile ilişkilerinin önemini vurgulamak amacıyla jeopolitik, ekonomik, sosyal ve kültürel konularda çalışmalar yürütecek.

Enstitü’nün kurucu üyeleri Pekin Baran (Denizcilik A.Ş.), Ümit Boyner (Boyner Holding), Eşref Hamamcıoğlu (Sodexo Entegre Hizmet Yönetimi A.Ş.), Bahadır Kaleağası (TUSIAD Uluslararası Koordinatörü), Ferit Şahenk (Doğuş Holding), Volkan Vural (Doğan Şirketler Grubu Holding), Arzuhan Doğan Yalçındağ (TUSIAD Yönetim Kurulu Başkanı), ve Zafer Ali Yavan (TUSIAD Genel Sekreteri).

Enstitü bünyesinde Türkiye ve Fransa'nın önde gelen siyasetçi, iş insanı, ekonomist ve kanaat önderlerinin biraraya geldiği Bilim Kurulu üyeleri ise şunlardır: Prof. Alexandre Adler (Tarih Profesörü, Gazeteci), Ahmet Aykaç (Sabancı Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkan Yardımcısı), Pekin Baran (TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkan Yardımcısı, Denizcilik A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı), Prof. Dr. Süheyl Batum (Hukukçu, Bahçeşehir Üniversitesi Öğretim Üyesi), Ümit Boyner (TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı, Boyner Holding), Guy Carcassonne (Anayasa Hukuku Uzmanı), Henri de Castries (AXA Yönetim Kurulu Başkanı), Kemal Derviş (İktisatçı, Brookings Enstitüsü Başkan Yardımcısı ve Dünya Ekonomisi ve Gelişme Direktörü), Stephane Fouks (HAVAS Genel Müdürü), Mustafa V. Koç (TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı, Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı), Gerard Mestrallet (GDF SUEZ Yönetim Kurulu Başkanı), Pierre Moscovici (Fransız Sosyalist Parti Üyesi, Eski Bakan), Soli Özel (Bilgi Üniversitesi Öğretim Üyesi), Michel Rocard (Eski Fransa Başbakanı), Güler Sabancı (Sabancı Holding Yönetim Kurulu Başkanı), Prof. Dr. Füsun Türkmen (Galatasaray Üniversitesi Öğretim Üyesi), Prof. Gilles Veinstein (Tarih Profesörü, College de France).

14 – 21 Eylül

- 20-22 Ekim'de Londra Renaissance Chancery Court Otel'de düzenlenecek olan **Türk Yatırım Kongresi**'nde Türkiye'nin yatırım ortamı en geniş anlamıyla ele alınacak. Üç gün sürecek olan kongrede Türkiye'nin AB'ye üyelik süreci ve bu sürecin yatırım ortamına etkileri de ayrıntılı bir şekilde analiz edilecek. Kongrede ayrıca Türkiye'de yenilenebilir enerji ve altyapı yatırımları ile bu sektörlerin Türk ekonomisindeki yeri, emlak, otomotiv, finans, turizm, sağlık, elektronik ve petrokimya sektörlerinde karlı yatırım fırsatları ve geçerli yatırım fırsatlarının analizi gibi konular yer alacak.

Türk özel sektörünün önde gelen firmalarından üst düzeyde katılımcıların konuşmacı olarak yer

alacağı kongrede Türk iş dünyasının sesi TÜSİAD'ı Bahadır Kaleağası temsil edecek. <http://www.adamsmithconferences.com/y11tuswe>

- Avrupa Parlamentosu Yeşiller Grubu'na mensup Fransız milletvekili Helene Flautre AB-Türkiye **Karma Parlamento** Kurulu'nun Eşbaşkanı seçildi. Başkan Yardımcıları ise Maria Eleni Kopa (Sosyalist/Yunanistan) ve Georgios Koumoutsakos (Hıristiyan Demokrat/Yunanistan) olarak belirlendi. [İnternet bağlantısı için](#)

- İsveç'in AB İşleri Bakanı Cecilia Malmström, Avrupa Parlamentosu'nda, Yunan milletvekili Nicolaos Hountis'in Türkiye'yle ilgili sorularını yanıtladı. Türkiye'nin, G. Kıbrıs dahil olmak üzere AB'ye üyeleriyle ikili ilişkilerini normalleştirilmesi ve tüm üye ülkelerin egemenlik haklarına saygı göstermesi gerektiğini belirtti. Malmström, Türkiye'nin komşularıyla iyi ilişkilerde olması gerektiğine işaret etti. Malmström, Türkiye'nin Ankara Protokolü'nü ayırım yapmaksızın tam olarak uygulaması gerektiğini, AB'nin bu konuya büyük önem verdiğini ve sürecin izlenmeye devam edileceğini söyledi. [İnternet bağlantısı için](#)

21 – 28 Eylül

- AB Komisyonu'nun genişlemeden sorumlu üyesi Olli Rehn, ABD'de Princeton Üniversitesinde yaptığı konuşmada AB ve Türkiye'nin ortak stratejik çıkarları bulunduğunu söyledi. AB'nin Genişleme Politikası hakkında yaptığı konuşmasında Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla başlayan süreçle birlikte Avrupa'nın yeniden bütünleşmesinin mümkün olduğunu söyleyen Rehn, Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinin yanı sıra son olarak İzlanda'nın AB'ye katılma kararı aldığını belirtti. AB üyeliği sürecinin uzun ve zahmetli olduğunu belirten Rehn, Türkiye'ye düşünce ve konuşma özgürlüğü, basın özgürlüğü gibi konuların açık ve demokratik bir toplum olmak için temel gereklilikler olduğunun net bir şekilde açıklandığını hatırlattı. Bu konuların AB üyeliği için gerekli kıstaslar olduğunu söyleyen Rehn, aynı şekilde dini özgürlükler, kadın hakları ve azınlık haklarına

saygının da AB üyeliği için gerekli olduğunu vurguladı. [Internet bağlantısı için](#)

28 Eylül – 5 Ekim

- Dışişleri Bakanı Ahmet **Davutoğlu** Brüksel'in önde gelen düşünce kuruluşlarından Avrupa Politikaları Merkezi/European Policy Center'da bir konuşma yaptı. Ahmet Davutoğlu'na TÜSİAD Uluslararası Koordinatörü Dr Bahadır Kaleağası seçimler sonrasında kurulacak olan yeni Alman hükümetiyle ilgili bir soru yöneltti. TÜSİAD'ın Avrupa iş dünyasını temsil eden BUSINESSEUROPE'a üye olduğunu hatırlatan Kaleağası, Avrupa özel sektörünün Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklediğini, ancak doğal olarak iş dünyasının istikrar ve öngörülebilirlikten yana olduğunu belirtti. Bazı AB ülkelerinde hükümet değişikliklerine dikkat çeken Kaleağası, bu bağlamda Bakan Davutoğlu'nun yeni Alman hükümetinde dışişleri bakanı olacak yeni meslektaşıyla karşılaştığında hangi mesajları aktaracağını sordu.

Davutoğlu Almanya-Türkiye ilişkilerinin çok eskiye dayandığını ve sağlam temelleri olduğunu, iki ülke arasındaki ilişkilerde, temel politikalarda bir değişiklik beklemediğini söyledi. Kendisinin Almanları çok iyi tanıdığını belirten Davutoğlu, Almanların disiplinli ve verdikleri sözün arkasında duran kişiler olduğunu, Türkiye'nin AB'ye üyeliği konusunda da Almanya'nın daha önce verdiği kararlardan vazgeçmeyeceğinden ve bu konudaki sorumluluklarının bilincinde olacağından şüphe duymadığını vurguladı. Dışişleri Bakanı ayrıca Türkiye'nin AB üyeliğinin sağlam bir hukuksal zemine sahip olduğunu ve Berlin'de yeni görev alacak olan Merkel Başbakanlığındaki yeni hükümetin "ahde vefa" ilkesine bağlı kalması gerektiğini söyledi.

Konuşmasında AB ve Türkiye'yi dinamik iki yapı olarak nitelendiren Davutoğlu, AB'nin kıtasal ya da küresel bir güç olma kararı vermesi gereğine işaret etti. AB'nin Önümüzdeki 20-30 senede küresel bir güç olmak istiyorsa Asya ve Afrika ile stratejik bağ kurmuş ve çok kültürlü bir yapıyı benimsemiş

olması gerektiğine dikkat çekti. Türkiye'nin Avrupa tarihinin, coğrafyasının ve kültürünün bir parçası olduğunu belirten Davutoğlu Türkiye'nin en kısa zamanda AB'ye üye olmasının her iki tarafın da yararına olacağını vurguladı.

5 – 12 Ekim

- AB Dönem Başkanı **İsveç**, Türkiye ve **Ermenistan** arasında 10 Ekim'de Zürih'te imzalanan Diplomatik İlişkilerin Kurulması ve İkili İlişkilerin Geliştirilmesine Dair **Protokoller** ile ilgili bir açıklama yayınladı. İmzalanan protokollerin bölgenin güvenliği ve istikrarı açısından çok önemli olduğu belirtilen açıklamada AB'nin bu süreci desteklediği, en kısa zamanda protokolün onaylanması ve hayata geçirilmesini temenni ettiği yer alıyor. [Internet bağlantısı için](#)

- **AB Komisyonu**, Türkiye ile **Ermenistan** arasında imzalanan protokolleri memnunlukla karşıladı. Komisyon, bu protokollerin iki ülkenin uzlaşmaya hazır olduğunun kuvvetli bir göstergesi ve ayrıca Güney Kafkasya'daki anlaşmazlıkların çözümü için cesur ve ileri görüşlü bir adım olarak gördüğünü belirtti.

Avrupa Komisyonu'nun dış ilişkilerden sorumlu üyesi Benita Ferrero-Waldner, bölgedeki anlaşmazlıkların ve özellikle Dağlık Karabağ sorununun çözümü için yeni bir sayfa açıldığını vurgulayarak, Ermenistan ve Azerbaycan'ı ortak meselelerinin Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (OSCE) Minsk Grubu bünyesinde çözümüne gayret göstermelerine davet etti.

Komisyon, iki ülke hükümetlerine protokollerin belirlenen zamanda uygulamaya geçmesi çağrısında bulunurken, sınırın açılmasıyla ilgili olarak iki tarafa da destek sözü verdi. [Internet bağlantısı için](#)

- AB Komisyonu, 14 Ekim'de açıklanacak olan **2009 İlerleme Raporu**'nda Türkiye'nin sivilleşme ve demokratikleşme adımlarına tam destek vererek ve 1980'deki askeri müdahale sonrasında hazırlanan mevcut Anayasa'nın değiştirilmesini

gerektiği konusunda geniş bir kamu bilinci olduğuna değinerek, bu konudaki çabaların desteklendiğini belirtecek. Rapor taslağında askeri personelin barış döneminde sivil mahkemelerde yargılanmasına yönelik yasal düzenlemeyle ilgili olarak da Türkiye'nin AB standartlarına ulaştığını belirtiyor. **Taslak raporda** belirtilen ve kesin olarak 14 Ekim'de yayınlanacak olan raporda da yer alması beklenen noktalar şunlardır:

- Reform sürecinin hızlandırılması gereklidir.
- Hükümet Kürt sorununu çözmek amacıyla ilgili geniş kapsamlı olarak kamuoyunda bir tartışma başlatmıştır.
- AB müktesebatının uyarlanması için Ulusal Program kabul edilmiştir.
- Ergenekon davası Türkiye'nin demokratik kurumlarının işleyişini ve hukukun üstünlüğünü güçlendirmesi için bir fırsat olarak değerlendirilmelidir.
- Basın özgürlüğü, ifade özgürlüğü, inanç özgürlüğü, askerin sivil denetime tabi olması, sendikal haklar ve kadın hakları konuları endişe vermektedir.
- Anayasa reformu için siyasi partiler arası diyalogun iyileştirilmesi gereklidir.
- G. Kıbrıs'la ilişkilerin normalleştirilmesi konusunda aşama kaydedilmemiştir. Ek Protokol uygulamaya konulmamıştır.
- DTP'nin kapatılma davası süreci hala sonuçlandırılmamıştır.
- Siyasi partiler yasası Avrupa standartlarına uygun hale getirilmemiştir.
- Yargının bağımsızlığı, tarafsızlığı ve etkinliği alanlarındaki aksamalar endişe verici olmaya devam etmektedir.
- Şemdinli davası sonuçlandırılmamıştır.
- Yolsuzlukla mücadele alanında sınırlı ilerleme sağlanmıştır.
- Doğan Medya Grubu'na yönelik iki dava basın özgürlüğünü göz ardı etmektedir. Vergiyle ilgili bu davaların orantılılık ve adil olma ilkelerine uygun bir şekilde ele alınması gereklidir.
- Kadına yönelik şiddet, zorla evlilik ve töre cinayetleri ciddi biçimde sorun oluşturmaya devam etmektedir.
- Çocukların çalıştırılması konusunda ilerleme

sağlanmamıştır. Ulusal kurumların bu konudaki kapasitesi ve denetimler yetersizdir.

- Çocuk mahkemelerinin sayısı yetersizdir. Çocukların yetişkinler gibi yargılanmaları sonucu orantısız bir şekilde cezalandırılması endişe vericidir.
- Türkçe konuşamayan kişilerin kamu hizmetlerinden yararlanabilmesi konusunda hiçbir önlem alınmamıştır.
- Türkiye-Suriye sınırının mayınlardan arındırılmasıyla ilgili yasa TBMM'den geçmiş ancak bu konuda herhangi bir sonuç elde edilmemiştir.
- Ekonomik krizin Türkiye üzerindeki olumsuz etkileri görülebilir olmaya başlamıştır.
- İşsizlik oranı 2009 ortasında %13'e ulaşmıştır. Gençler arasında işsizlik oranı %24'e çıkmıştır. İş arayanların yarısından fazlası uzun dönemdir iş aramaktadır. Kadınlar mevcut işgücünün %24'ünü oluşturmaktadır. [İnternet bağlantısı için](#)

- Bocconi Üniversitesi tarafından yapılan bir araştırmaya göre Türkiye yılda 20 milyar \$ **yabancı sermaye** çekebilecek kapasitede. İtalyan il Sole 24 Ore gazetesinde yayınlanan araştırmaya göre Türkiye doğrudan yabancı yatırım çekme açısından çok yüksek bir potansiyele sahip. Doğu Avrupa, Balkanlar, Karadeniz ile Yakın Doğu arasında köprü durumundaki Türkiye'nin bölgedeki en büyük ekonomi durumunda olması yatırımcılar açısından büyük bir avantaj olarak gösteriliyor. Araştırmaya göre Türkiye'deki doğrudan yabancı yatırımların toplamı mevcut seviyesinin iki ve hatta üç katına çıkabilme potansiyeli taşıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

- AB Komisyonu Adana İçel Hatay Araç Muayene Hizmetleri Yapım ve İşletim A.Ş'nin İngiltere merkezli Bridgepoint Capital Group Limited şirketi tarafından satın alınması işleminin AB **şirket birleşmeleri** kurallarıyla uyumlu olduğuna karar verdi. Ayrıca Almanya merkezli TÜV SÜD ile TÜVTURK Kuzey Taşıt Muayene İstasyonları Yapım ve İşletim A.Ş.; TÜVTURK Güney Taşıt Muayene İstasyonları Yapım ve İşletim A.Ş. ve TÜVTURK İstanbul Taşıt Muayene İstasyonları

Yapım ve İşletim A.Ş.'nin de Bridgepoint ile birleşmeleri onaylandı. [İnternet bağlantısı için](#)

12 – 19 Ekim

- 2009 Türkiye AB İlerleme Raporu'nun yayınlanmasının ardından 15 Ekim'de Avrupa Parlamentosu Dış İlişkiler Komitesi'nde konuşan Olli Rehn, AB genişleme politikası ve Türkiye'ye ilişkin şu noktaları vurguladı:

- Şu anki AB Komisyonu'nun genişleme politikasına dair son raporu olacak bu bildirge, geçtiğimiz yılın küresel ekonomik kriz şartları altında hazırlandı.
- Genişleme politikası AB'nin stratejik çıkarları dahilinde önem taşımaktadır ve ayrıca AB'nin mevcut sınırları ötesindeki nüfuzunu temsil eden bir istikrar dayanağı işlevini görmektedir.
- AB dış politikası ve küresel rolünde büyük etkisi olan genişleme politikası sayesinde komşu ülkelerin AB'yle uyumlu hale gelmesi mümkün olmaktadır.
- AB'nin dönüşümü teşvik eden yumuşak gücü, diğer ülkeler için bir umut kaynağı ve reformlar için itici unsur olmaya devam etmektedir. İlerleme raporlarının teknik dilinin arkasında yatan fikir budur.
- Bunun için Güneydoğu ve Doğu Avrupa ülkeleri, Akdeniz için Birlik, Ortadoğu barışı, İran'la ilişkiler, Güney Kafkaslar'da istikrar, enerji arzı güvenliği ve terörle mücadele AB'nin en önemli öncelikleri olmaya devam etmelidir.
- Düşünce, ifade ve basın özgürlüğü konularının her açık ve demokratik toplumun temel değerleri olduğu Türkiye'ye her zaman iletildi. Dini özgürlükler, kadın hakları, azınlık hakları ve sendikal haklar ile birlikte ifade ve basın özgürlüğü AB üyeliğinin zorunlu şartlarıdır.
- Türkiye bölgesel güvenlik stratejisi için son derece önemli rol oynamaktadır.
- Ermenistan'la ilişkilerin normalleşmesi tarihi bir adımdır. Aynı şekilde Kürt sorununun çözümü için başlatılan “demokratik açılım”ın da geniş mutabakat ve somut adımlarla devam etmesi gerekmektedir.

Türkiye'den Katılım Anlaşması Ek

Protokol'ünün eksiksiz uygulanması ve G. Kıbrıs'la ilişkilerin normalleştirilmesi beklenmektedir. Kıbrıs'taki iki kesimin liderleri müzakereleri olumlu şekilde sonuçlandırmaya, Türkiye ise Kıbrıs sorununun kapsamlı çözümüne katkıda bulunmaya davet edilmektedir. [İnternet bağlantısı için](#)

19 – 26 Ekim

- **Almanya**'da 27 Eylül'de yapılan genel seçimlerden sonra Hıristiyan Demokrat Birlik (CDU), Hıristiyan Sosyal Birlik (CSU) ve Hür Demokrat Parti (FDP) arasındaki koalisyon görüşmeleri sonrasında yeni göreve başlayacak olan **hükümetin** Türkiye'nin AB'ye üyeliği konusundaki yaklaşımı belli oldu. Hükümetin koalisyon protokolünde AB'nin Türkiye ile yürüttüğü üyelik müzakerelerinin “ucu açık” olarak sürdürülmesi ileri sürülüyor. Protokolde Türkiye'nin AB sürecine destek verilirken, müzakerelerin “ucu açık” bir süreç olduğuna vurgu yapılıyor. Protokolde; “..3 Ekim 2005 tarihinde üyelik hedefiyle başlayan müzakereler ucu açık bir süreçtir ve doğrudan tam üyeliğe götürme anlamına gelmediği gibi, sonucun ne olacağını şimdiden garanti etmek mümkün değildir. AB'nin hazım gücüne sahip olmaması veya tüm üye ülkeler için geçerli olan koşulları tam olarak yerine getirememesi durumunda Türkiye'nin AB ile olan imtiyazlı ilişkisi Avrupa'nın yapısına mümkün olan en sıkı bir şekilde bağlı olarak geliştirilmelidir...” cümlelerine yer veriliyor.

CSU, koalisyon müzakereleri sırasında Türkiye ile tam üyelik müzakerelerinin durdurulması ve Türkiye'ye imtiyazlı ortaklık önerilmesi talebini gündeme getirmişti. Bu talep, liberal Hür Demokratlar tarafından geri çevrildi. [İnternet bağlantısı için](#)

- **OECD**'nin “Bir Bakışta Hükümetler 2009” raporuna göre Türkiye OECD ülkeleri arasında devlet dairelerinde en az **kadın memur** çalışan ülke durumunda bulunuyor. Rapora göre Polonya'da devlet dairelerinde çalışanların %65'i, ikinci konumdaki Portekiz ve İzlanda'da %61'i

kadın memurlardan oluşuyor. Kadınların kamu istihdamındaki oranı bakımından son sıralarda Japonya ve Türkiye yer alıyor. Bu oran Japonya'da %20, Türkiye'de ise sadece %12.

Rapora göre, devlet dairelerindeki işgücüne kadınların özellikle yönetim düzeyinde katılımını artırmak, eşitliği, çeşitliliği ve istihdam oranını büyütmek için birçok OECD ülkesinde politikalar belirlenmiş durumda. [Internet bağlantısı için](#)

26 Ekim – 2 Kasım

- AB Dışişleri Bakanları Konseyi'nin 26 Ekim tarihinde Lüksemburg'da yaptıkları toplantı çerçevesinde gerçekleştirilen AB-**Ermenistan** İş Birliği Konseyi'nin onuncu toplantısı sonunda yayımlanan açıklamada Türkiye-Ermenistan arasında imzalanan protokolden duyulan memnuniyet dile getirildi. Açıklamada ayrıca Karabağ sorununa çözüm bulma çabalarına da destek verildi.

Açıklamada Ermenistan ve Türkiye arasında diplomatik ilişkilerin kurulmasına ilişkin protokolün her iki ülke tarafından imzalanmasının önemli bir gelişme olduğu, iki ülke arasındaki ikili ilişkilerin normalleşmesinin bölgenin istikrar, güvenlik ve barış ortamının kurulmasına büyük katkıda bulunacağı belirtildi. Ayrıca AB'nin bu sürece siyasi ve teknik destek vermeye hazır olduğunun altı çizildi. [Internet bağlantısı için](#)

- İngiltere Dışişleri Bakanı David **Miliband**, Türkiye'nin AB üyeliğinin önemini vurgularken Almanya ve Fransa tarafından ileri sürülen "imtiyazlı ortaklık" konusuna ilişkin olarak bu yöndeki kaygıların çağdaş Türkiye'nin ne olduğuna ilişkin "statik ve çağdışı bir görüş"e dayandığını söyledi. David Miliband, Londra'daki Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nde yaptığı konuşmada Türkiye'nin insan hakları standartlarına ulaşması, ordunun rolü ve güçler ayrılığı konularını ele alması halinde AB üyesi olması gerektiğini vurguladı. Avrupalı olmanın, ırk veya din değil, değerlerle ilgili bir konu olduğunun altını çizen

Miliband, laik bir Müslüman ülkenin üyeliğe alınmasının AB'yi güçlendireceğini söyledi.

Miliband, ayrıca Türkiye'nin Avrupa'nın enerji güvenliği ile uluslararası uyuşturucu ve örgütlü suçla mücadelesinde büyük önem taşıdığına dikkat çekti. [Internet bağlantısı için](#)

- AB Komisyonu Ekonomik ve Mali İşler Genel Müdürlüğü "Türkiye'de **Büyüme ve Ekonomik Kriz**" başlıklı bir rapor yayınladı. Mihai Macovei tarafından kaleme alınan raporda yer alan bulgular şunlardır:

- Türkiye küresel ekonomik ve mali krizin ülkeye etkilerini göreceli olarak iyi yönetmiştir. Reel sektörün faaliyetlerinde hızlı bir düşüş olmasına karşın 1990'lardaki ve 2000-2001 yıllarındaki ekonomik krizlere benzer gelişmeler yaşanmamıştır.
- Türk ekonomisi dış ve iç kaynaklı şoklara daha dayanıklı bir hale gelmiştir.
- Doğrudan yabancı yatırımın miktarı azalmış olmakla birlikte akış devam etmiştir.
- Bankacılık sektörünün sermaye yapısı güçlüdür.
- Son dönemde yapılan reformlar sayesinde küresel ekonomik kriz ülke ekonomisini çok fazla olumsuz etkilememiştir.
- Ekonomik faaliyetlerin ani düşüşü ve işsizliğin artması Türk ekonomisinde bazı alanlarda hala kırılgan noktalar olduğuna işaret etmektedir.
- 2009'un ikinci yarısında iç piyasadaki talep artışı özellikle vergi indirimlerinden kaynaklanmıştır.
- Kamu harcamalarının ve kamu borcunun gayri safi yurt içi hasılaya oranının sabitlenmesi önem taşımaktadır. [Internet bağlantısı için](#)

- "2009 Aday Ülkeler **Katılım Öncesi Ekonomik Programı**: AB Komisyonu Değerlendirmeleri" başlıklı rapor Ekim ayında yayınlandı. Raporu aday ülkeler Hırvatistan, Makedonya ve Türkiye'nin 2009-2011 dönemine dair planları içeren Katılım Öncesi Ekonomik Programları incelenerek tavsiyelerde bulunuluyor. Hırvatistan ve Makedonya programlarını Ocak 2009'da sunmuş,

Türkiye ise Uluslararası Para Fonu ile devam eden görüşmeleri öne sürerek programı Nisan ayı başında açıklamıştı.

Raporda Türkiye'nin sunduğu programa ilişkin şu görüşlere yer veriliyor:

- Program, gerçekçi makroekonomik tahminlere dayanarak, kapsamlı ve tutarlı bir makroekonomik ve mali çerçevede hazırlanmıştır.
- Programın ana hedefleri, küresel krizin büyüme üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek, enflasyonla mücadelenin devam etmesi ve makroekonomik istikrarı teşvik edici maliye ve gelir politikalarının uygulanmasıdır.
- Büyüme, enflasyon ve istihdama dair önceliklerin belirlenmesinde küresel konjonktür göz önünde bulundurulmuştur.
- İçerik, form ve veri kurallarına büyük ölçüde uygun olan belge, 2008 Ulusal Programı ve 2009 yılı bütçesi ile tutarlı görünmektedir.
- 2009 yılına dair rakamlar AB Komisyonu'nun tahminleriyle uyumludur ancak 2010 ve 2011 yıllarına ilişkin büyüme hedeflerine ulaşmak öngörülenden daha uzun bir süreç gerektirebilir.
- Enflasyon tahminleri, enflasyona karşı alınan önlemlerdeki son hızlanma göz önünde bulundurulduğunda fazla dikkatli olarak değerlendirilebilir.
- 2001'den bu yana uygulanmakta olan sıkı maliye politikası kriz nedeniyle gevşetilmiştir. Program, yeni hedeflere uygulanacak politikaları net olarak belirlememektedir. Ayrıca 2009 ve 2010 yılları için yapılan iyimser gelir tahminleri dolayısıyla mali risk önemli düzeydedir.
- Para politikasının ana hedefi fiyat istikrarıdır. 2008 döneminde uygulanan politikalara devam edilecektir.
- Cari açığın büyük ölçüde düşürülmesi hedefi gerçekçidir. Tedbirli politikaların devamı ve piyasalar ile yatırımcıların güvenini kazanmaya yönelik çalışmalar önemlidir.
- Program yapısal reformlar alanında mesleki yeterliliklerin piyasa talebine göre

şekillendirilmesi ve istihdam piyasaları ile eğitim sistemi arasındaki bağın güçlendirilmesi konularını vurgulamaktadır. Kamu hizmetleri, sağlık ve sosyal güvenlik sistemleri, ar-ge faaliyetleri, yenilikçilik, ulaşım ve enerji altyapılarının güçlendirilmesi, yerel kalkınma, tarımda verimliliğin artırılması gibi yapısal hedefler, son zamanlarda küresel çapta kaydedilen gelişmeler dolayısıyla risk altındadır.

- Reformlardaki ilerlemeler son yıllarda yavaşlama eğilimindedir. Mevcut dış etkenlerin zorluğu da göz önünde bulundurulduğunda programın ana hedeflerine ulaşmak için daha çok kararlılık gösterilmesi gerekli görülmektedir. [İnternet bağlantısı için](#)

2 – 9 Kasım

- Türkiye'nin AB Nezdindeki Daimi Temsilcisi Büyükelçi Selim Kunalalp, 3 Kasım'da görevine başladı. Büyükelçi Kunalalp 12 Kasım'da Avrupa Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso'ya güven mektubunu sunduktan sonra 12 Kasım tarihi itibarıyla görevine resmen başlamış olacak. Daha önce Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı olarak görev yapan Selim Kunalalp'dan önce Türkiye'yi AB Nezdinde Büyükelçi Volkan Bozkır temsil etmekteydi. [İnternet bağlantısı için](#)

- AB Komisyonu Türkiye'den Almanya'ya ihraç edilen armutlarda kabul edilebilir seviyenin üstünde "amitraz" (pestisit) bulunduğunu tespit etti. Komisyon Türk ürünlerinin AB piyasasına girmeden önce denetlenmesi çağrısında bulundu. AB üyeleri Besin Zinciri ve Hayvan Sağlığı Komitesi'nin toplantısında AB Komisyonu'na çağrıda bulunarak, Türkiye'den yapılan ithalatlara denetim getirilmesini istedi. Yapılan denetimler sonucu ortaya çıkacak amitraz seviyesine bağlı olarak alınan karar güncellenebilecek. [İnternet bağlantısı için](#)

- Avrupa Parlamentosu'nda 10 Kasım'da gerçekleştirilecek olan LUX 2009 Sinema Ödül töreninde Avrupa'nın önde gelen film yapımcıları, yönetmenleri ve oyuncularını bir araya gelecek. Bu

yıllık ödül “Eastern Plays”, “Sturm” ve “Welcome” isimli filmlere verilecek. Ödül törenine katılacaklar arasında 2007 yılında “Auf der anderen Seite” (Yaşamın Kıyısında) isimli filmiyle Lux Ödülü’nü alan **Fatih Akın** da yer alıyor. [Internet bağlantısı için](#)

9 – 16 Kasım

- Eurobarometre AB üyesi ve aday ülkelerde ayrımcılığın hangi konularda olduğunu belirlemek üzere bir anket gerçekleştirdi. Bu ankete göre Türklerin %48’i, Türkiye’deki ayrımcılıkta etnik kökene dayalı ayrımcılığın ön planda olduğunu düşünüyor. Aynı şekilde ülkelerindeki ayrımcılığın etnik kökene dayalı olduğunu düşünen AB’lilerin oranı ise %61.

Türklerin %33’ü yaş, %34’ü engellilik, %37’si cinsel tercih, %41’i cinsiyet ve %41’i din ve inanç konularında ayrımcılık olduğunu düşünüyor.

AB’de ise bu oranlar sırasıyla %58, %53, %47, %40 ve %39 olarak görülüyor. [Internet bağlantısı için](#)

- Fransa’nın AB Eski Bakanı ve Sosyalist Parti üyesi Pierre Moscovici, Fransız gazetesi Liberation’da yayınlanan makalesinde Türkiye’nin AB üyeliği için anahtarın Kıbrıs sorunu olduğunu belirtti. Moscovici, Türkiye’nin Rum gemilerine limanlarını açması ve aynı zamanda da Kıbrıslı Türklere yönelik tecritin kaldırılması gerektiğini belirtti. Makalesinde AB’nin Türkiye’yi kaybetme riskiyle karşı karşıya olduğu uyarısını yapan Moscovici AB’nin de artık bu konuda harekete geçmesi gerektiğine dikkat çekiyor. Moscovici, Türkiye ile AB’ye tam üyelik müzakerelerinin devam etmesi gerektiğine inandığını, AB’nin Türkiye’ye iyi niyetle davranması ve sözlerini tutması gerektiğini belirtiyor. [Internet bağlantısı için](#)

16 – 23 Kasım

- **Boğaziçi Üniversitesi** Siyasal Bilimler Fakültesi ve Avrupa Çalışmaları Merkezi’nden Prof. Dr. Hakan Yılmaz “Avrupalılaştırma Sorunları ve **Türkiye’nin Avrupa’da Algılanışı**” konulu araştırmasının sonuçlarını 19 Kasım’da Brüksel’de

önde gelen AB yetkilileri ile fikir kuruluşları temsilcilerine sundu. TÜSİAD AB Temsilciliği’nin düzenlediği toplantıya AB Komisyonu, Avrupa Parlamentosu, AB Konseyi ve üye ülkelerin temsilciliklerinden çok sayıda üst düzey yetkili katıldı.

TÜSİAD Uluslararası Koordinatörü Dr. Bahadır Kaleağası’nın yönettiği tartışmada AB yetkilileri şu konularda genel bir uzlaşma sergiledi:

- AB halkları Türkiye’yi yeterince tanımıyor fakat tanıdığını sanıyor.
- Her ülkede kamuoyunun etkilenme kaynakları farklı. Fransa’da siyasal elit etkiliyken, Almanya’da günlük yaşam gözlemleri ve göç kaygıları ön planda.
- Hem AB Komisyonu, hem de AB hükümetleri halkla daha iyi iletişim içinde olmalı. Avrupa’nın küresel gerçekler karşısındaki sorun ve fırsatlarını daha iyi anlayabilen bir AB kamuoyu, Türkiye hakkında da daha akılcı ve olumlu bir yaklaşım sergiler.
- Her ülke ve her ülkenin farklı kesimleri için Türkiye’yi en iyi anlatan araçlar seçilmeli. Bu Atatürk de olabilir, Galatasaray da. Orhan Pamuk da olabilir, Efes de.
- Fakat bunlar yetersiz. Türkiye de iç siyaset ve ekonomik gelişmeler gelecek için daha güven verici çağdaş ve yaratıcı bir toplum imajı yansıtılmalı.

Haziran 2008 - Kasım 2009 tarihleri arasında beş AB üyesi Almanya, Fransa, İngiltere, İspanya ve Polonya’da yapılan anketlere dayanan araştırma, bu ülkelerin kamuoylarının AB genişleme süreci ile Türkiye’ye ilişkin fikir ve eğilimlerini sergiliyor. Araştırmaya göre AB’nin genişlemesi konusunda genel olarak aday ülkelerin demokratikleşme, insan hakları, ekonomik kalkınma ve sosyal refah düzeyleri önemli bulunurken, Türkiye’nin AB üyeliği söz konusu olduğunda kültürel değerler önem kazanıyor. AB kamuoyunun %61’i genişleme politikasını genel olarak destekliyor ancak Türkiye’nin üyeliğini destekleyenlerin oranı %47. 18-24 yaş aralığında bulunanların %52’si Türkiye’nin üyeliğini desteklerken, bu oran 65 yaş

ve üzerinde %30'a düşmekte. Gençlerin Türkiye'ye karşı açıklığını "Erasmus jenerasyonu" olmalarına bağlayan Prof. Yılmaz, Türkiye'yle kültürel alışveriş içinde olan bu yaş grubunun kültür unsurunu olumlu bir etken olarak değerlendirdiğini vurguladı. Ahde vefa kuralı söz konusu olduğunda ankete katılanların %58'i Türkiye'yle bugüne kadar imzalanmış anlaşmalara sadık kalınması gerektiği görüşünde. Dolayısıyla AB ile ilişkilerde Türkiye'nin AB adayı olarak kurumsal kazanımlarının vurgulanması gerektiği sonucu öne çıkıyor.

- AB Daimi Temsilciler Komitesi (COREPER) toplantısında Türkiye ile müzakerelere açılması beklenen "çevre" başlığıyla ilgili durum belgesini kabul ederek Türkiye'ye gönderdi. Türkiye'nin yapacağı inceleme sonrasında kendi durum belgesini sunması üzerine yeniden bir araya gelecek olan Daimi Temsilciler Meclisi bu başlıkta müzakerelere başlanıp başlanmayacağına karar verecek. Daimi Temsilciler Meclisi'nde uzlaşma çıkması halinde 7-8 Aralık'ta yapılacak AB Dışişleri Bakanları toplantısı çerçevesinde toplanması planlanan Hükümetler Arası Konferans toplantısında Çevre başlığı resmen müzakerelere açılmış olacak. [Internet bağlantısı için](#)

- Aralık'ta yürürlüğe girecek olan Lizbon Antlaşması uyarınca oluşturulan AB Konseyi Başkanlığı makamına seçilen Belçika Başbakanı Herman **Van Rompuy** yeni görevinde Türkiye'nin AB'ye üyeliği konusundaki kişisel görüşlerinin önem taşımadığını söyledi. AB zirvesinin ardından düzenlenen basın toplantısında Türkiye'nin üyeliğiyle ilgili bir soruyu cevaplandıran Van Rompuy, üye ülkelerin oy birliğiyle aldıkları kararların kendi kişisel görüşlerinin üzerinde olduğunu ve AB Konseyi Başkanı olarak kendi fikirlerini savunmak yerine üye ülkeler arasında uzlaşma sağlamaya çalışacağını belirtti. [Internet bağlantısı için](#)

23 – 30 Kasım

- AB Komisyonu Başkanı José Manuel Barroso yeni dönemde birlikte görev yapacağı ekibini seçti. Yeni dönemde genişlemeden sorumlu Komiser

Stefan Füle olacak. Füle halihazırda Çek Cumhuriyeti'nin AB İşlerinden Sorumlu Bakanı. 2005-2009 yılları arasında Çek Cumhuriyeti'nin NATO nezdindeki Temsilcisi olan Füle 2001-2002 döneminde Savunma Bakanı Yardımcılığı görevini sürdürdü. [Internet bağlantısı için](#)

- Avrupa Parlamentosu 2010 yılı **Türkiye Raporu** için hazırlıklara başlandı. Bu yıl da Hollandalı Hıristiyan Demokrat milletvekili Ria Oomen-Ruijten tarafından kaleme alınacak olan rapor en son 26-27 Ocak 2010'da Dış İşleri Komitesi'nde görüşülerek oylamaya sunulacak. Bu oylama sonrasında raporun Şubat ayında AP Genel Kurulu'nda görüşülerek oylanması öngörülmüyor.

Raporda yer alan konular şunlardır:

- Yeni bir Başmüzakereci atanmıştır.
- AB Genel Sekreterliği Başmüzakereci'ye bağlanmıştır.
- Kürtçe yayın yapan TRT-6 kanalı faaliyete geçmiştir.
- TRT ve Euronews arasında imzalanan anlaşma sonrasında 1 Ocak 2010 itibarıyla Euronews Türkçe yayın yapmaya başlayacaktır.
- Reform İzleme Grubu düzenli toplanmaya başlamıştır.
- Adli Reform Stratejisi Ağustos 2009'da kabul edilmiştir.
- Başbakanlık Denetleme Kurulu'nun eşgüdümünde Yolsuzlukla Mücadele Stratejisi oluşturulmuştur.
- Yeni Dernekler Yasası sorunsuz bir şekilde uygulamaya konulmuştur.
- Eylül 2009'da Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi onaylanmıştır.
- Siyasi partilerin ve milletvekili adaylarının seçim zamanlarındaki gelir ve harcamalarının saydamlığını sağlamak üzere Seçimler ve Seçim Kayıt Temel İlkeleri taslak yasası hazırlanmıştır. İncelenmek üzere Bakanlar Kurulu'na gönderilmiştir.
- Birleşmiş Milletler İşkenceyi Önleme İhtiyari Sözleşmesi (OPCAT) onaylanmak üzere parlamentoya gönderilmiştir.

- Eylül 2009'da Türkiye'nin Enerji Topluluğu'na katılımı için müzakerelere başlanmıştır.
- Türkiye Ağustos 2009'da Kyoto Sözleşmesi'ne taraf olmuştur.
- Hükümet kapsamlı bir demokratik açılım sürecini başlatmıştır. Bu kapsamda Türkçe dışındaki dillerde yayın yapılması önündeki yasakları kaldıran yönetmelik kabul edilmiştir.
- Avrupa Araştırma Alanı'yla bütünleşme süreci devam etmektedir.
- Haziran 2009-Haziran 2010 döneminde Türkiye Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Süreci'nin Başkanı olacaktır. [İnternet bağlantısı için](#)

- 26 Kasım'da kabul edilen Avrupa Parlamentosu 2009 **Genişleme** Karar Tasarısı'nın Türkiye ile ilgili bölümünde şu konulara yer veriliyor:

- Türkiye devleti ve toplumunun işleyişinde ilerleme sağlamak için yasal reformların hızla uygulanması teşvik ediliyor.
- Gayrimüslimlerin ve Alevilerin din özgürlüğü ile ifade özgürlüğü alanlarında (bir medya grubuna uygulanan geçmişte benzeri görülmemiş ceza dolayısıyla) kaydedilen sınırlı ilerleme eleştiriliyor.
- AET-Türkiye Ortaklık Anlaşması Ek Protokolü'ndeki şartların tam olarak ve ayırım yapmadan uygulanması çağrısında bulunuluyor.
- Nabucco gaz boru hattı anlaşmasının imzalanması memnuniyetle karşılanıyor ve müzakerelerde enerji başlığının açılması çağrısında bulunuluyor.
- Ermenistan'la ilişkilerin normalleşmesi için harcanan diplomatik çabaya dikkat çekiliyor ve iki ülke parlamentolarının imzalanan protokolleri bir an önce onaylaması gerektiği vurgulanıyor.

[İnternet bağlantısı için](#)

- Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, 2 Aralık Çarşamba günü Avrupa Parlamentosu **Dış İlişkiler** Komisyonu'na katılarak bir konuşma yapacak. Avrupa Parlamentosu Türkiye raportörü Hollandalı Hristiyan Demokrat Ria Oomen Ruijten'in hazırladığı Türkiye taslak raporunun ilk tartışmasının yapılacağı Dış İşleri Komisyonu

toplantısına katılacak olan Bağış, AB müzakere süreciyle ilgili son durum hakkında bilgi verecek ve Avrupalı milletvekillerinin sorularını yanıtlayacak. [İnternet bağlantısı için](#)

30 Kasım – 7 Aralık

- TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Arzuhan Doğan **Yalçındağ**, Genel Sekreter Zafer Ali **Yavan** ve TÜSİAD Uluslararası Koordinatörü Dr. Bahadır **Kaleağası**, Avrupa özel sektörünün temsil örgütü **BUSINESSEUROPE**'un (Avrupa İş Dünyası Konfederasyonu), 3-4 Aralık 2009 tarihlerinde, AB Dönem Başkanı İsveç'in başkenti Stockholm'de düzenlediği Başkanlar Konseyi toplantısına katıldı.

Toplantı kapsamında 3 Aralık'ta İsveç Başbakanı Fredrik Reinfeld ile BUSINESSEUROPE'a üye ülkelerin iş dünyası temsilcileri ve TÜSİAD heyeti ile biraraya geldi. Reinfeldt katılımcılara, 10-11 Aralık'ta gerçekleşecek olan AB Liderler Zirvesi'nde alınabilecek kararlara ilişkin görüşlerini aktardı. Toplantının ardından, **TÜSİAD** heyeti İsveç Kralı XVI Karl Gustaf'ın evsahipliğinde İsveç Kraliyet Sarayı'nda düzenlenen akşam yemeğine katıldı.

Başkanlar Konseyi toplantısında küresel krizin etkileri ve krizin ardından şekillenecek olan yeni ekonomik düzen kapsamındaki başlıklar değerlendirildi. Kopenhag'da gerçekleştirilecek olan ve iklim değişikliğiyle mücadelede yeni bir uluslararası anlaşmanın şekilleneceği Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı çerçevesinde, iklim değişikliği konusunda Avrupa iş dünyasının atacağı adımlar da toplantıda ayrıntılı olarak ele alındı.

33 Avrupa ülkesinden 39 iş dünyası federasyonunun üye olduğu BUSINESSEUROPE, AB kurumları ve hükümetleri tarafından Avrupa özel sektörünün temsil kuruluşu olarak resmen tanınmaktadır. TÜSİAD, 1987'den beri bu çerçevede Avrupa özel sektörünün tam üyesi konumundadır.

- Devlet Bakanı ve **Başmüzakereci** Egemen **Bağış** Brüksel'in önde gelen düşünce kuruluşlarından Avrupa Politikaları Merkezi'nde (EPC) bir konuşma yaptı. Konuşmasında Lizbon Antlaşması'nın yürürlüğe girmesi ve Barroso'nun Başkan olarak ikinci dönem görev yapacağı AB Komisyonu'nun üyelerini belirlemesi sonrasında AB'deki belirsizliklerin geride bırakıldığı bir döneme girildiğini belirten Bağış, bu dönemde Avrupa'nın küresel aktör olmak ve demokrasisini daha iyi işletmek amaçlarını taşıdığını, Türkiye'nin de aynı amaçları paylaştığını söyledi.

AB ile Türkiye'nin tartıştığı ortak konular ve sorunlar bulunduğuna değinen Bağış, yeni enerji kaynaklarına güvenli ulaşım, yeni pazar arayışı, küresel ısınma, sınır güvenliği ve göçmen sorunu, terörle ve örgütlü suçlarla mücadele konuların çözümünde de Türkiye'nin AB ile ortak olmayı istediğini vurguladı. Türkiye'nin Kıbrıs konusunda yeni bir strateji benimsediğini, adil ve dengeli bir çözümün beklendiğini, AB'nin Kıbrıslı Türklere uygulanan tecritin kaldırılmasına dair sözünü yerine getirmesi gerektiğini, Ankara Protokolü'nün uygulanması ile bu sözün yerine getirilmesinin eş zamanlı olacağını bildirdi. G. Kıbrıs'ın K. Kıbrıs ile serbestçe ticaret yapabildiğini ve limanlara girip çıkabildiğini ancak, bu haktan diğer AB ülkelerini mahrum ettiğini söyleyen Bağış, Türkiye'nin BM ilkelerine uygun bir şekilde iki toplumlu bir çözüme destek verdiğinin altını çizdi. [Internet bağlantısı için](#)

7 – 14 Aralık

- AB Dönem Başkanı İsveç Başbakanı Friedrik Reinfeldt Demokratik Toplum Partisi'nin (DTP) Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılması kararına yönelik olarak bir açıklama yaptı. Açıklamada Anayasa Mahkemesi'nin DTP'nin kapatılması ve bu partiye mensup ve demokratik bir şekilde seçilmiş olan bazı milletvekillerinin siyasetten men edilmesinin kararının endişeyle karşılandığı belirtiliyor. Başkanlık, şiddet ve terörü kınarken, parti kapatmanın ancak çok aşırı durumlarda uygulanması gereken bir istisnai önlem olarak ele alınması çağrısında bulunuyor. AB, üyelik müzakerelerini sürdürmekte olan Türkiye'nin

siyasi partiler yasasını Avrupa Konseyi Venedik Komisyonu tavsiyeleri ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ilgili maddelerine uygun hale getirmesi çağrısında bulunuyor ve bu sürecin yakından takip edileceği bildiriliyor. [Internet bağlantısı için](#)

- AB Türkiye Karma Parlamento Komisyonu Eş Başkanı Helene **Flautre** DTP'nin kapatılması kararına yönelik olarak bir açıklama yaptı. Açıklamada Avrupa Parlamentosu Yeşiller Grubu'nun DTP'nin kapatılması kararını üzüntüyle karşıladığı belirtildi. Flaute ise DTP'nin kapatılmasının Türkiye'de başlatılan demokratik açılıma yönelik bir sabotaj niteliği taşıdığını, bu kararın Kürt sorununun şiddet içermeyen bir şekilde çözümünü isteyen DTP'nin kapatılmasına ve parti üyelerinden Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk'un siyasetten beş yıl süresince men edilmesine yol açtığını ileri sürdü. Mahkeme kararının 1995'te Sakharov Ödülü alan Leyla Zana ve Siirt Belediye Başkanı Selim Sadak'ın da siyasetten men edilmesine yol açtığını hatırlatan Flaute, DTP yöneticilerini bu kararı yeniden görüşülmesi için adalete ve hatta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurmaya davet etti. Flaute ayrıca Türk hükümetini siyasi partilerin kapatılmasına ilişkin yasalarda bir an önce reform yapmaya çağırdı. [Internet bağlantısı için](#)

- AB Komisyonu'nun günlük basın toplantısı sırasında bir Yunanlı gazetecinin DTP'nin kapatılmasına yönelik sorusunu cevaplandırılan Komisyon'un basın sözcüsü DTP'nin AB'nin de terör örgütü olarak kabul ettiği PKK ile arasında mesafe koyamadığını söyledi. Sözcü DTP'nin Türkiye'de büyük bir topluluğu temsil ettiğini ve siyasette olmasının önem taşıdığını ve Güney Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki koşulların ülkenin geneline uygun hale getirilmesi gerekliliğinin altını çizdi. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin barış ve istikrar içinde olması gerektiğine değinen sözcü, demokratik açılımın başarıya ulaşabilmesi için Türkiye'de bütün tarafların ve siyasi partilerin bu sürece katılımı gerektiğini, DTP'nin kapatılmasının demokratik açılıma zarar verdiğini belirtti. AB Komisyonu Türkiye'nin siyasi partiler yasasını

Venedik Komisyonu tavsiyelerine uygun bir şekilde yeniden düzenlemesini istiyor. [Internet bağlantısı için](#)

Demirer'in durumunun da yakından izlendiğini bildirdi. [Internet bağlantısı için](#)

- Genişlemeden sorumlu AB Komiseri Olli **Rehn**, Belçika gazetesi La Libre Belgique'te yayınlanan söyleşide AB'nin şu anki sınırlarının Balkanlar ve Türkiye'yi kapsadığını, diğer taraftan harita üzerinde kalın çizgiler çizmekten vazgeçilmesi gerektiğini, bunun Robert Schuman ve Jean Monnet mantığına uygun olmayacağını söyledi.

*

Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecinin tamamlanmasının uzun süre alacağına ancak, varılacak yer kadar yolculuğun kendisinin de önemli olduğuna değinen Rehn, AB sürecinin Türkiye üzerindeki etkisinin açıkça görüldüğünü, bugünkü Türkiye ile beş yıl önceki Türkiye arasında olumlu yönde farklılıklar olduğunu söyledi. Ermenistan ile ilişkilerin normalleştirilmesi ya da Kürt asıllı vatandaşlara yönelik demokratik açılımın yasal ve demokratik reformlar sayesinde olduğunu belirten Rehn, bu kapsamda ifade özgürlüğünün çok önemli olduğuna işaret etti.

Türkiye'de basın özgürlüğüne saygı konusunun çok önemli olduğunu ve Komisyon'un bu konuda ödün vermemekte kararlı olduğunu söyleyen Rehn, üyelik sürecinin uzun olacağını hatırlattı. [Internet bağlantısı için](#)

- Genişlemeden sorumlu AB Komiseri Olli **Rehn**, Avrupa Parlamentosu üyesi Morten Messerschmidt'in (Danimarka/Avrupa İçin Özgürlük ve Demokrasi Grubu) Türkiye'nin Ermenilerle olan tarihsel ilişkisi ve soykırım iddialarına ilişkin yazılı soru önergesini yanıtladı. Rehn, Türkiye ve Ermenistan arasındaki ilişkilerin normalleştirilmesine yönelik olarak her iki ülke arasında protokol imzalanmasının olumlu bir gelişme olduğunu ancak, bu protokolün hızlı bir şekilde onaylanmasının önem taşıdığını söyledi. TCK'nın 301. maddesinin ifade özgürlüğünü kısıtlamak amacıyla sistemli bir şekilde kullanılmasından uzun bir süredir vazgeçildiğini belirten Rehn, Hrant Dink'i anma töreninde yaptığı konuşma nedeniyle hakkında dava açılan Temel